

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
 Cene: Letno Din 32.—,
 polletno Din 16.—, četrt-
 letno Din 9.—, inozemstvo
 Din 64.—. — Poštno-čekovni
 račun 10.603.

Uredništvo in upravnštvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela
 stran Din 2000.—, pol stra-
 ni Din 1000.—, četrt strani
 Din 500.—, $\frac{1}{3}$ strani Din 250.—
 $\frac{1}{10}$ str. Din 125.—, Mali oglas-
 si vsaka beseda Din 1.20.

„Kmetska zveza“ tolmači kmetske težave in zahteve.

Poročali smo že v zadnji štev. »Slovenskega Gospodarja« o seji načelstva Kmetske zvezze, ki je bila v Mariboru dne 11. maja. Obvestili smo svoje čitatelje o obširnem programu zadev, ki so se razpravljale, in o živahnem razgovoru, ki so se ga udeležili zastopniki iz posameznih krajev. Danes objavljamo izmed resolucij, ki so bile sklenjene ter poslane na pristojna mesta v Beogradu, Ljubljani in Mariboru, oni dve, ki imata kot predmet lovski zakon in kuluk.

Lov in lovski zakon.

Spomenica, ki je bila na podlagi sprejete resolucije in rezultata (posledka) povpraševanja po vseh okrajih se stavljena, se tako glasi:

1. Ugotavljam, da je samo to leto zajec v marcu in februar uničil od mladih do 20 letnih dreves, posebej jablan, našim sadjarjem veliko dreves ter povzročil škodo do 10 milijonov Din. Ako bi bilo o tem dvoma, prosimo, da se škoda uradno ugotovi in dvom izključi.

2. Razširjanje fazanov na ozemlju, kjer prevladuje kmetska posest, povzroča ogromne škode posebej pri fižolu in koruzi ter uničuje tudi druge kulture.

3. Tudi divje svinje in bele kune so uničujejoče delovale na kmetijske kulture.

4. Povzročena in neporavnana škoda znaša to leto približno 4—5 letne dohodke iz lova.

Na podlagi dolgoletnih izkušenj pri izvrševanju dosedanjega lovskega zakona in zgornjih ugotovitev prosi Kmetska zveza v imenu našega malokmetijstva:

1. Lov naj preide v izključno pravico političnih občin in občine naj svobodno razpolagajo z njim tako, da dajo izvrševati lov po svojih zaupnikih ali ga dajo s posebnim dogovorom privatnikom ali korporacijam v najem.

2. Poleg dosedanjih divjih živali, kakor jih pozna štajerski in ogrski zakon o lovu, naj se proglašijo kot nelovne, torej nezaščitene tudi: divji zajec, fazan, bela kuna, jazbec in divja svinja.

3. Povsed ljudstvo najodločneje zahteva, da se pozovejo h končni redakciji načrta lovskega zakona tudi zastopniki malokmetijstva, in sicer: Kmetska zveza v Mariboru in Jugoslo-

vanska Kmetska zveza v Ljubljani, Sadarsko in vrtnarsko društvo za Dravsko banovino v Ljubljani, Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru, Kmetijska družba v Ljubljani in Županska zveza v Ljubljani.

Povdarjam in naglašamo, da so vsi mali posestniki v Dravski banovini močno vznemirjeni in nezadovoljni, ker se ne zaslisi tudi njih, odnosno njihovih organizacij, temveč le lovsko udruženja, ki ne vpoštevajo razmer in dejanskih potreb našega malokmetijstva.

Z izrecno voljo, da zakonito delamo na napredku našega malokmetijstva in na konsolidaciji naših občinskih, banovinskih in državnih zadev, smatramo za svojo dolžnost, da merodajnim činiteljem dejanski položaj in mišljenje ljudstva v tej zadevi razjasnimo in tolmačimo, zato se obračamo tudi na visoki naslov.«

Kuluk.

O tem v sedanjem času kako perečem vprašanju se je poslala g. predsedniku vlade generalu Živkoviču in drugim osebnostim tale resolucija:

»G. predsednik! Vsled neprimerne in pogrešne uporabe zakona in pravilnika o kuluku v Dravski banovini so nastopile neugodne posledice, da vlada veliko nezadovoljstvo med ljudstvom in nerazpoloženje napram državnim pred-

stavnikom. Kmetska zveza v Mariboru smatra za svojo dolžnost, da obrne Vašo pozornost na ta pojav ter Vas zaprosi, da izvršite potrebne korake, da se vrne zaupanje v našo državno upravo. Kmetska zveza prosi v interesu stvari kot tolmač kmetskega ljudstva v severnih krajih:

1 Telesno delo po zakonu o kuluku naj se na banovinskih — sreskih cestah popolnoma ustavi in mesto tega naj se, da se doseže cilj tega zakona, uporabi dosedanja praksa, da se namreč v to svrhu pobirajo doklade na direktne državne davke ter da jih upravljajo sreski cestni odbori.

2. Absolutno je potrebno, da se zbrani predpis in izvršitev dajatev bodisi s telesnim delom, bodisi z odkupnino in plačilom za preteklo leto.

3. Telesno delo naj se uporabi samo v politični občini na občinskih potih in cestah.

Da so naši predlogi upravičeni ter da izvirajo iz dobrega namena, o tem naj se g. predsednik vlade blagovoli sam prepričati. Odredi naj preiskavo ter naj se pouči o njenih izsledkih. Kuluk je namreč predpisani tudi za preteklo leto; vzel se je maksimum (najvišja mera) v zakonu dovoljenih dajatev, kar se ni zgodilo v drugih banovinah; proti določbam zakona se obvezanci kličejo na delo sedaj v mesecu maju.

V svesti si svoje dolžnosti do domovine in udani Nj. Vel. kralju smatramo za potrebno, da s to ulogo obrnemo Vašo pozornost na to vprašanje, ker hočemo sodelovati kot pozitiven element pri konsolidaciji naših razmer.«

★

Angleški zunanji minister Henderson, ki je prodrl na majskem zasedanju Društva narodov s predlogom, da pride nemško-avstrijska carinska združitev pred razsodiščem v Haagu.

Kratka vsebina majskega zasedanja sveta Društva narodov. Majsko zasedanje sveta Društva narodov se je skalo v glavnem krog nemško-avstrijske carinske združitve. Dolgovezne razprave o tem perečem vprašanju je začasno rešil angleški zunanji minister Henderson s soglasno sprejetim predlogom, ki se glasi: Zadeva nemško-avstrijske carinske združitve se predloži mednarodnemu razsodišču v Haagu v skladu z mirovnimi pogodbami. Mnenje haškega razsodišča bo predloženo svetu Društva narodov na prihodnjem

zasedanju, ki bo začetkom septembra. — Svet Društva narodov je določil na zaupni seji Ženevo kot sedež svetovne razorožitvene konference, ki se bo pričela 2. februarja 1932. — Tokratne zaključke v Ženevi je najbolj pravilno ocenilo ameriško časopisje, ki naglaša, da ni bil dosežen v Ženevi tokrat nobeden pravi uspeh. Gospodarska kriza v Evropi bo rešena, ko se bodo evropske države dejansko odločile za skrčenje armad, oziroma brodovja. Le znatno zmanjšanje vojnih bremen zamore pomagati na noge gospodarstvu. Amerikanci smatrajo tudi za slabo znamenje trdovratnost Nemčije ter Avstrije, ki hočeta kljub nasprotnemu sklepnu Ženeve svoja pogajanja o carinskem združenju nadaljevati.

Avstrijska vlada v škripcih. Avstrijski finančni minister dr. Juch je predložil vladu dejstvo, da bo znašal po gibanju državnih dohodkov in izdatkov v prvih štirih mesecih primanjkljaj v tekočem finančnem letu 150 milijonov šilingov, pri čemer ni uračunan primanjkljaj avstrijskih železnic. V svrhopkritja primanjkljaja je predlagal minister znižanje predvidenih izdatkov za najmanj 44 milijonov, preostalih 100 milijonov naj bi se krilo s primernim predrugačenjem podpor za brezposelne in z znižanjem uradniških plač. Odpuščati bi bilo treba še 14.000 državnih nameščencev. Na te predloge finančnega ministra bi morale pristati vse večje stranke, a so se jim uprli Velenemci, ki so odločno proti znižanju uradniških plač. Radi odklonilnega stališča Velenemcev je nastala vladna kriza v času, ko se je mudil avstrijski podkanceljar in zunanji minister dr. Schober v Ženevi, kjer so se obravnavala važna evropska vprašanja.

Madžarsko opozicionalno časopisje oznanja svetu, da se bodo vršile nove parlamentarne volitve v juliju in zna vlada že v naprej, koliko mandatov da bo dobila. Madžarski regent Horthy je sklical za 29. junij obe zbornici k svečani seji v svrhop izvolitve novega čuvarja krone sv. Štefana, ker je postal dosedanji čuvar grof Karoly zunanji minister.

Volilna borba v Romuniji postaja vedno ostrejša. Prišlo je že do težkih spopadov med političnimi nasprotinci. Jorgova vlada izjavlja, da bo poskrbel za varnost kandidatov in za nemoteni potek volitev.

Sklicanje evropske gospodarske konference. Zunanji ministri na majskem zasedanju sveta Društva narodov v Ženevi zastopanih držav so sklenili sklicanje evropske gospodarske konference koncem letosnjega poletja. Ta posvetovanja bodo sklicana, da bi omilila težaven gospodarski položaj.

Italijansko-madžarska trgovinska pogodba je bila podpisana 20. maja ob priliki zasedanja sveta Društva narodov v Ženevi. Trgovinska pogodba med Avstrijo in Madžarsko bo podpisana v najkrajšem času na Dunaju. Pričela bodo takoj trgovinska pogajanja med Madžari ter Nemci.

Odstop belgijske vlade. Belgija vladala je podala ostavko radi nesoglasja glede oboroževanja in utrjevanja meje.

Društva

prosvetna, gasilna in druga še ne poznajo

najnovejši pomnoževalni aparat

„ORMIG“

ki pomnožuje vabila, note, okrožnice itd
zelo encstavno.

Ako se zanimate, pišite po ponudbo

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Nov petletni (pjatiletku) sovjetski industrijski načrt. Vrhovni svet ljudskih komisarjev je imenoval odbor, ki bo sestavil do 15. avgusta v glavnih obrisih načrt za nov petletni industrijski načrt. Načrt bo stopil v veljavo, kakor hitro bo izdelana sedanja pjatiletka.

PO Svetu KATOLIŠKEM

Okrožnica Pija XI. o socialnem vprašanju. Papež Pij XI. je izdal ob štiri-desetletnici slavne okrožnice Leona XIII. »Rerum novarum« o delavskem vprašanju posebno okrožnico, v kateri najprej našteva in tolmači sadove, ki jih je rodila Leonova okrožnica. Nato utemeljuje, da ima Cerkev, odnosno njen poglavarski pravico in tudi dolžnost posegati tudi v socialne zedeve, v kolikor to zahteva zakon morale in evangelija. Potrjuje znova katoliški nauki, ki ga je proglašil Leon XIII., da je lastnina upravičena in zakonita, da pa ima gotove dolžnosti, kakor ima tudi javna oblast gotove pravice glede zasebne lastnine. Kar se tiče razmerja med kapitalom in delom, tema dvema elementoma sedanjega gospodarstva, nima noben izmed teh dveh pravice zahtevati zase vseh sadov svojega sodelovanja. Ne more obstojati niti kapital brez dela, niti delo brez kapitala. Dosedaj je bila prevelika in krivična razlika med dobičkom: na eni strani v rokah nekaterih nakopičeno bogastvo, na drugi pa ogromno množica proletarcev, ki nimajo drugega nego svoje roke in žulje. Treba je torej gospodarstvo preureediti, da bodo sadovi kapitala in dela pravično razdeljeni. Nikdar se sicer ne bo mogla odstraniti razlika med raznimi socialnimi plastičmi človeške družbe, ki jo je uredil Stvarnik — m. Vendar pa ne sme biti sedanji položaj proletarijata položaj večjega dela človeštva. Treba je delati na to, da bodo proletarci sčasoma postali posestniki ter prišli do gotovega blagostanja. V sedanjih razmerah se do tega ne da drugače priti nego potom

pravičnih in primernih delavskih plač. Plača mora biti taka, da dejansko zadostuje vsem pravičnim, osebnim in družinskim potrebam poštenega delavca. Socialni red naj se po zakonu pravičnosti tako preuredi, da preneha razredni boj ter se vpostavi vzajemno sodelovanje raznih poklicev in stanov. Socializem se je ponašal, da bo zlo, ki na njem trpi človeška družba, radikalno ozdravil, pa je v resnici še hujše zlo. Od Leonovih časov se je temeljito predrugačil ter razcepil v dve skupini. Prva skupina izvaja socialistična načela do zadnjih posledic. Imenuje se komunizem, ki se ne da spraviti v sklad z nauki sv. Cerkve. Druga skupina, ki se še vedno diči z naslovom socializma, je v marsičem omilila svoj program, vendar pa ima evangeliju nasprotne pojme o človeški dužbi. Nemočne je, da bi kdo bil resničen socialist in obenem dober katoličan. Sveti Oče opominja tiste zapeljane sinove, ki so se dali premotiti od krivih oblub ter so s svojim pristopom k socialistom pomnožili njihove vrste, naj se čim prej povrnejo v naročje sv. Cerkve ter naj se pridružijo tistim velikodušnim četam, ki z vsemi močmi delajo po načelih Leona XIII. na to, da bi se v človeški družbi vpostavila pravičnost in ljubezen. Korenina vsega zla tako modernega gospodarstva, kakor socialistika je v tem, kar imajo ljudje pred očmi le pozemske dobrine, za Boga in za večne vrednote pa se nič ne zmenijo. Zato je nujno potrebno, da ljudje spremeni svoje živiljenjske običaje ter vpostavijo kraljestvo pravičnosti, ki bi moralno vladati na vsem gospodarskem in socialnem polju.

Sv. Oče o dogodkih v Španiji. O prilikli sprejema španskih romarjev, ki so prišli v Rim, da se udeležijo proslave 40letnice Leonove okrožnice, je papež Pij XI. omenil žalostne dogodke, ki so se v Španiji vršili. Med drugim je rekel: »Gotovo je zelo težka odgovornost tistih, ki so te dogodke povzročili, pa tudi onih, ki so pustili, da se dogodijo ter jih niso pravočasno preprečili.« Ko je nato omenil, bogoskrunstva in nasilja, ki so se vršila proti Bogu, veri in njenim služabnikom, je dostavil, da moli Boga, naj na ta izzivanja in bogoskrunstva ne odgovori s svojo pravičnostjo, marveč s svojo usmiljenostjo.

Socialistično-komunistično požiganje samostanov in cerkev v Španiji je zadelo ob splošno obsodbo kulturnega sveta, komunisti in socialisti pa ga kajpada ne obsojajo. Socialistični listi pišejo: »Del kulturne borbe je to, ki se tamkaj vrši.« Lepa kultura je to! Če je razbijanje, požiganje in ropanje kultura, so zločinci največji kulturni delavci. Kakšne čudne pojme imajo takšnile rdečkasti pisarji o kulturi. Najboljše bi bilo, da jo kar mahnejo v boljševiško Rusijo, kjer je takšna kultura v najbolj razvitem cvetu. Ko si takšno kulturo ogledajo od blizu, naj ne pobegnejo pred njenimi sadovi, marveč naj ostanejo v komunističnem kulturnem raju! Pa bi najbrž najrajše pobegnili v Španijo, makar da bi tam vladala tista baje tako strašna inkvizicija, ki je že več stoletij ni, in ki je

bila bleda malenkost v primeri z grozotami socialistično-komunističnega kulturnega udejstvovanja.

*

Dve muhi z enim udarjem.

Novoizvoljeni župan mesta Kentucky v Združenih državah, Roberts, je imel ob nastopu svoje službe govor, ki zanimala sedaj celo Ameriko. Izvajal je sledeče: »Smatram popolnoma človeško prostost kot najboljše sredstvo socijalne vzgoje. Prépričan sem, da bi že bilo davno prenehalo hazardno prepovedano kvartanje, ako bi bilo dovoljeno v Ameriki, da sme otvoriti vsak poljuben človek svojo igralnico.«

Glede boja proti tihotapstvu z alkoholom je predlagal župan Roberts, naj postavijo na vsakem križišču cest poln sod žganja. Na rob naj pritrdijo na verigo kovinast vrč. Posebna tabla z napisom naj oznanja, da je pijača zastonj, pač pa je prepovedano, da bi jemal kdo žganje seboj na dom. Posledica omenjene upeljave bi bila, da bi morale ustaviti obrate vse skrivne krčme nočni lokali in zabavališča. Nobeden človek ne bi več nosil svojega denarja v beznice, ako bi mu bila dana prilika, da se slobodno upijani zastonj na sredi ceste.

Za slučaj take izvedbe omenjenega recepta bi ne izginile le ničvredne beznice in tihotapstvo s prepovedanim alkoholom, prenehala bi tudi pijanost. Na sredi ceste piti žganje in biti obenem izpostavljen zasmehu javnosti — tako možnost bi že mikala ter vabila kvečjemu nepoboljšljive pijance, medtem ko bi obrnila pretežna večina prebivalstva alkoholu hrbet, ako bi ne bil več »prepovedan alkohol«. Na ta način bi bili z enim zamahljajem ubiti kar dve najbolj strupeni ameriški muhi: tihotapljenje alkohola in pijančevanje.

*

Za kanonika stolnega kapitlja v Mariboru je imenovan dosedanji ravatelj dijaškega semenišča dr. Jož. Mirt.

Nov župan. Pri Gornji Sveti Kungoti je odstopil starosta županov mariborskega okraja priljubljeni g. Martin Vavavšek. Razne težave, katere tarejo v danšnjih časih kmetske župane, silijo najboljše može, da odložijo županske posle. Za novega župana pri Gornji Sv. Kungoti je bil določen g. Franc Vavpotič, trgovec istotam. Tudi novi župan uživa splošen ugled.

Kap je zadela mariborskega zdravnika dr. Mihaela Podlesnika, ki je bil nastavljen kot zdravstveni referent na sreskem poglavarstvu. Blagopokojni je bil doma iz Ribnice na Pohorju in sin kmečkih staršev. Ostani mu ohranjen hvaležen in časten spomin.

Požar pri Sv. Jakobu v Slov. gor. Dne 17. maja je na nepojasnjen način iz-

Vaša koža Vam
bo hvaležna...

ako jo negujete z Elida
Favorit milom. Obilna
mehka pena Elida Favo-
rit mila prekrasno čisti
kožo in jo napravi nežno
vonjajočo in svežo. Ple-
menit izraz dobi Vaša
polt, ako jo negujete z
Elida Favorit milom.

ELIDA *Favorit* MILO

bruhnil požar v gospodarskem poslopu posestnika Pučko v Spodnjem dolu. Čuden slučaj je, da je Pučko pred nekaterimi tedni dal požarno zavarovanje tako znižati, da bo dobil le malenkostno odškodnino. Zgorelo je celo veliko gospodarsko poslopje in mnogo premičnin. Škoda je zelo velika. Ta nesreča je zopet jasno opozorilo, naj si posestniki vendar svoja požarna zavarovanja dobro uredijo. Kdor ima prenizko zavarovanje, naj pravočasno poviša zavarovanje.

Vzgledna občina. Odkar se je zgradil dupleški most, se trudijo občine v tamšnji okolici, da bi navezale cestne zvezze do mostu. Tako se trudi že več let občina Korena v župniji Sv. Barbare in Sv. Martina, da bi zgradile zdano cesto od Spodnjega Dupleka do Sv. Barbare. Po dolini v sredini občine Korene je agilni župan Lešnik s svojimi možmi že zgradil skoro 2 kilometra lepe ceste. Taki podjetnosti moramo častitati. Le na spodnjem in zgornjem

koncu je še treba, da se cesta zveže z že obstoječimi banovinskimi cestami Občini Korena pa čestitamo k uspehu.

Bratomor pred sodiščem. Avgusta lanskega leta je prišel pijan domov 28 letni Ivan Čižmešija iz Gornje Bištice v Prekmurju. Prišlo je do prepira z bratom Ladislavom in je Ivan med prerekanjem zakljal brata z dvakratnim sunkom z nožem v hrbet. Mariborski sodni senat je obsodil Ivana radi bratomora na 1 leto in 6 mesecev robije ter na triletno izgubo častnih pravic.

Z nožem v pljuča. V Bohovi pri Hočah so se spoprijeli fantje v krčmi 18 letni posestnikov sin Leopold Gselman iz Bohove je dobil zabodljaj v pljuča in so ga prepeljali v mariborsko bolnico.

Gestoljubje na račun kuluka. Na banovinski cesti Janešovci — Sv. Rupert — Sv. Lenart se je pojavit zadnje dni preglednik kuluka. Nadziral je delo na cesti in pregledoval zapisnike glede kuluka pri županh. Pri tem lahkem oprav-

vilu je zastonj dobro jedel ter pil in bil obilno deležen slovenjgoriške gospodljubnosti. Ko je zvedel za laži preglednika cestni nadzornik Zagoršek, ga je hotel obiskati in poklicati na odgovor v Drsteli pri Sv. Urbanu pri Ptiju, a g. nadzornik jo je že bil odkuril.

Dvoje poslopij pogorelo. Do tal je uničil ogenj gospodarsko poslopje, hlev in skedenj posestniku Skodniku, po domače Mostnaru v Vedrižu — občina Šmiklavž pri Slovenjgradcu. Z gospodarskim poslopjem je zgorela še krma za živino in razno orodje. Škoda znaša nad 60 tisoč Din in ni niti za polovico krita z zavarovalnino. Požar je nastal najbrž radi tega, ker je vrgel kak potopnik na potu mimo skedenja v suhljad odpadek goreče cigarete. — V Tolstem vrhu — občina Mislinje je pogorela v noči hiša in pod isto streho hlev s pritiklinami posestniku Francu Potočniku. Prizadeti je komaj rešil golo življenje sebi, ženi in živini, vse drugo je uničil požar in povzročil škode nad 20 tisoč Din, ki je krita le z malenkostno zavarovalnino.

Pod avto je prišel pri Slov. Bistrici železniški mizar Franc Rup iz Studencov pri Mariboru. Po celem telesu poškodovani se leči v mariborski bolnici.

Do hudega pretepa je prišlo na plesu v Ivancih v Prekmurju. Fant Koloman je dobil nekaj zabodljajev z nožem, da so ga prepeljali v bolnico v Mursko Soboto in je njegovo stanje resno.

Nesreča prenaglega kolesarja. V bolnico v Mursko Soboto so spravali 30letnega Andreja Peršaka, ki je zadel na široki cesti s kolesom ob dva potnika in si je pri padcu s kolesa zlomil nogo.

Pri požiganju nastal gozdni požar. Neprevidni delavci so bili zaposleni s požiganjem suhega vejevja v gozdu posestnika Josipa Jeseneka v Dramljah pri Celju. Iz požiganja se je razvil gozdni požar, ki je uničil dva ha gozda in povzročil škodo 20.000 Din. Ogenj so odušili gasilci iz Gaberja pri Celju.

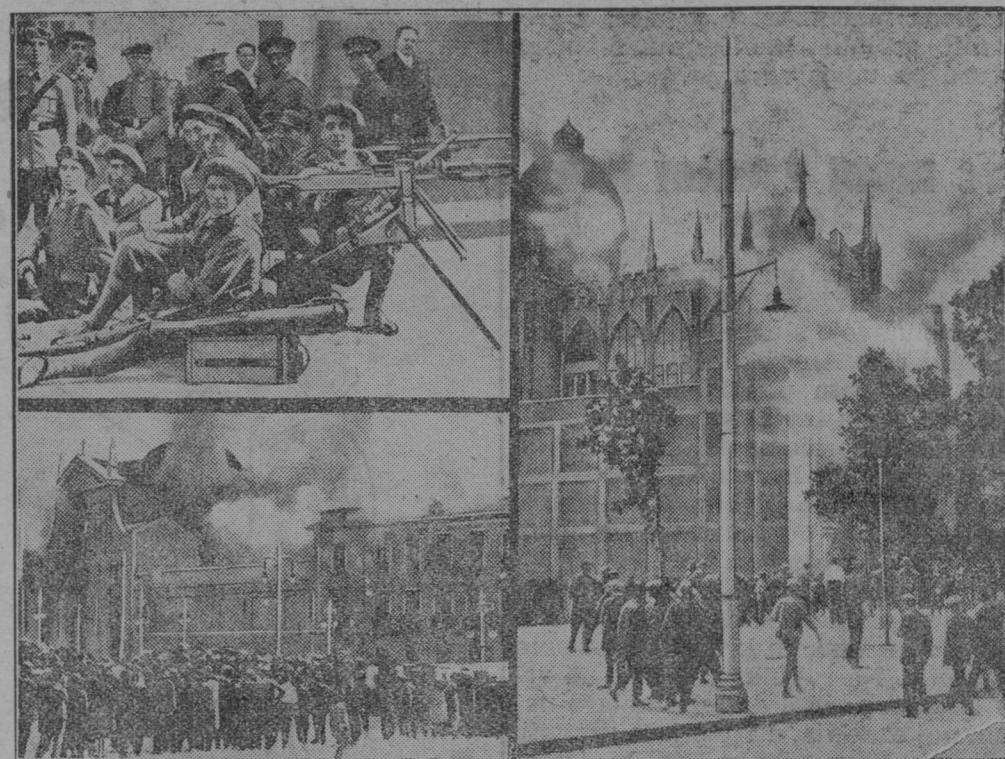
Seneni voz ga je pokopal pod seboj. Nad 50 letni Ivan Jager, zaposlen pri posestniku Gorišku v Drešinji vasi, je peljal iz Petrovč pri Celju voz sena. Voz se je prevrnih, pokopal pod seboj voznika in mu zlomil hrbitenico.

Podivjani fantje so se izpozabili nad starčkom. V bolnico v Celje je bil prideljan z nevarnimi poškodbami 74letni prevžitkar Franc Obrezo. Dne 17. maja so obdelali starčka v Št. Jurju ob j. ž. trije mladi fantini.

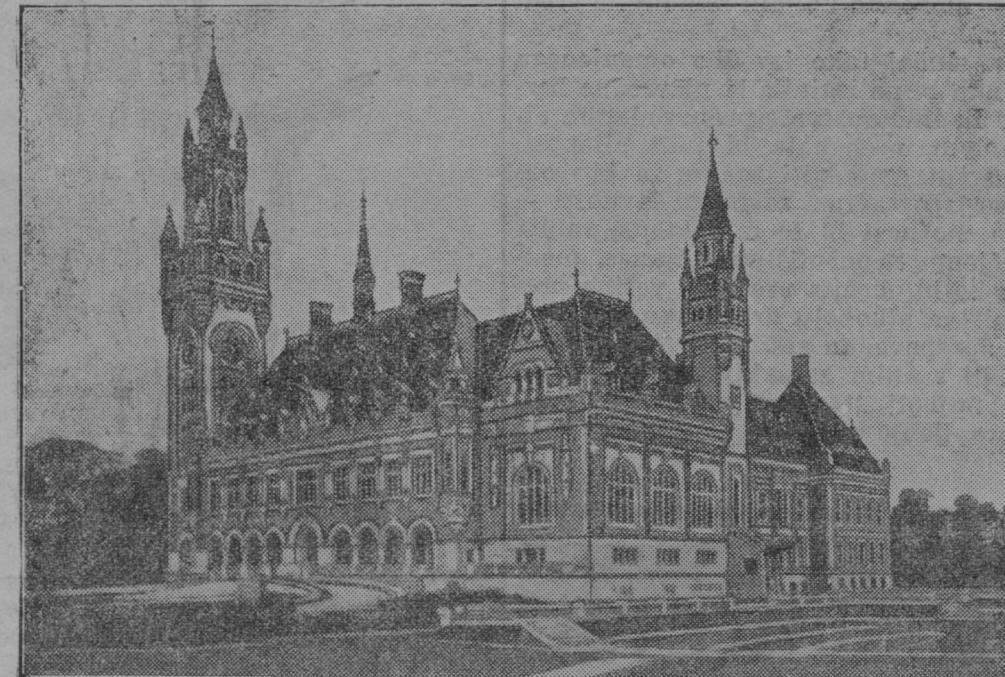
Lonec turškega denarja. Pri Anskem domu v Celju so našli glinast lonec s tisoč turškimi novci. Najdba ima precejšnjo starinsko vrednost.

Avtomobil je povozil in težko poškodoval na bašnovinski cesti pri Laškem 24 letnega delavca Antonia Deželaka od Sv. Krištofa nad Laškim. Avtomobil je pridrvel zvečer za ponesrečenim, ga podrl in izginil neznanokam. Ponesrečenega so našli potniki in ga spravili v celjsko bolnico.

Grozen čin blazneža. V torek 19. majnika se je zgodil v Spodnjem Gaberniku pri Podplatu zločin, kakor ga ne pomnijo v tamošnjem kraju najstarejši ljudje niti iz ustnega izročila ne Posestnik Herman

Goreči samostani v Španiji. Slika nam kaže požar dveh samostanov v Madridu. Uničenih je bilo z ognjem veliko umetnin, razne dragocenosti je pometaла podivjana druhal skezi okna na cesto. Zgoraj vidimo republikanske čete, ki bi naj čuvale cerkveno imetje, a mirno gledajo požige cerkev ter samostanskih poslopij.

Poslopje mednarodnega razsodišča v Haagu, kamor je predložil svet Društva narodov nemško-avstrijsko carinsko združitev v razsodbo.

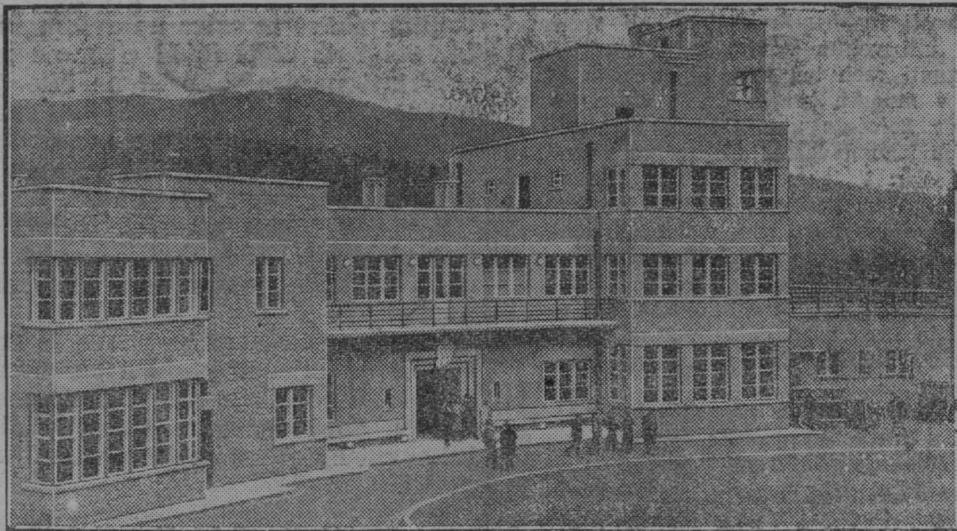
Hajnšek se je vrnil pred dvema letoma iz Holandske, kjer je iskal zasluga. Po vrnitvi k svoji družini na Spodnjem Gaberniku se je udal brezmejno pijači in so se začeli na njem kazati znaki blaznosti. V zmesanem stanju je večkrat grozil ženi, da jej bo odsekal s sekiro glavo in jo hoče videti pred seboj mrtvo. Od blazneža ogrožena reva ima tri otroke in je že celo četrti na pohodu. Dne 19. majnika žene ni bilo doma, pa je ubil blaznež svojo lastno 85 letno mater in zažgal nato hišo, ki je pogorela do tal.

Padec preko skale. V nedeljo 17. majnika se je podala 22letna Marija Pakiž, ki je uslužbena v Ljubljani pri inženjerju, v družbi tovarišic v Kamniške planine. Pozno popoldne na povratku

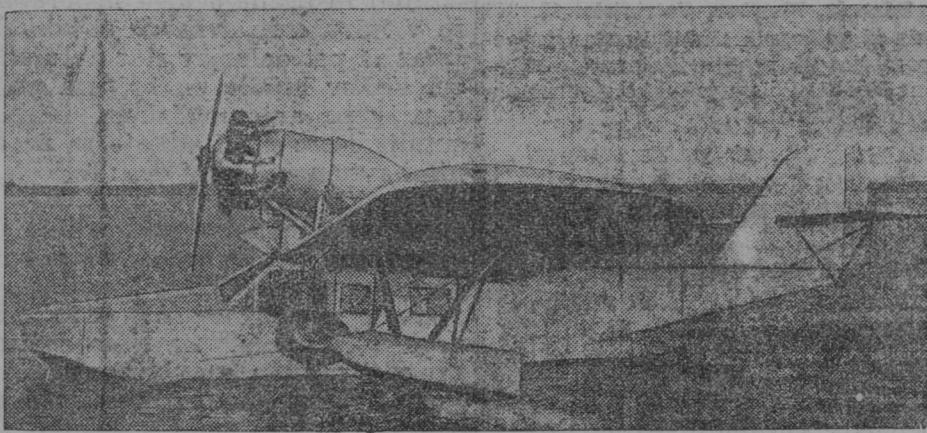
se je ločila Pakiževa s tovarišico od ostale družbe, zgrešili sta stezo ter padli preko skal. Med tem ko se ni prijetilo tovarišici nič posebnega, je obležala Pakiževa s polomljenimi udi in drugimi poškodbami. Tovarišica je poklicala pomoč in težko poškodovano so spravili v ljubljansko bolnico.

Rudarjevo truplo v Savi. Delavci, ki pri Dolnjem Brezovem v Savi pri Sevnici lovijo premog, so potegnili iz vode mladega trboveljskega brezposelnega rudarja Henrika Pavlina. Utopljenec še ni bil dolgo v vodi.

Celi trg je bil v požarni nevarnosti. V Moravčah na Kranjskem je začela greti 18. majnika zvečer dolga streha gospodarskega poslopja pri posestniku

Poletno bivališče predsednika poljske republike. V pogorju Jablonka v vzhodni Gornji Šleziji so pozidali zgorajno poslopje, ki je po svoji notrajnosti ena najbolj modernih zgradb.

Letalo, ki je zgrajeno za odlet na suhem ter na vodi.

Šlibarju, po domače Kramarju v Moravčah. Sreča je bila, da je bilo vreme brez vetra, ker sicer bi bil uničil ogenj z ob bregu gorečega poslopja celi trg, Šlibarju je pogorelo celo gospodarsko poslopje s hlejem, orodjem, stroji itd. in so preostale le še gole stene. Komaj so rešili živino.

Velik vлом v kmečko gostilno. V Dobovcu pri St. Jurju pod Kumom je bilo v noči vlamljeno v hišo posestnika ter krčmarja Filipa Grebenca. Neznani svedovec je odnesel v gotov. 9054 Din.

Pri nabiranju šmarnic utonil. V Vintgarju pri Jesenicah na Gorenjskem je šel nabirat šmarnice na Strmo stran Alojzij Ozebek, ki se je mudil na domu pri materi na vojaškem dopustu. Padel je navzdol po hribu in utonil v močno narasli Radovni. Še proti večeru na dan nesreče so našli dobrega mladencu za tovarniškim jezom.

Če sta Bosanca pijana. V nedeljo 17. maja popoldne sta napadla na cesti proti Ježici na Kranjskem dva pijana iz Bosne ključavnica iz Ljubljane, Albina Kralja, ki se je vozil na kolesu. Napadeni je vpil na pomoč in ga je hotel oteti krojaški pomočnik Ivan Jakob. Napadalca sta obdelala lažje z noži ključavnica, krojača pa zabodla v pljuča, da je umrl v bolnici v Ljubljani. Pijani sirovini so orožniki že zaprli.

Sodnik utonil. Dne 21. maja so našli v Krki pri Novem mestu utopljenega tamošnjega sodnika g. Alojzija Hočevarja. Sodnik je šel najbrž na sprehod ob vodi, mu je postal gotovo slabo,

se je podal k vodi, da bi si omočil glavo, je omahnil v vodo in utonil. Pojogni zapušča ženo in tri otroke.

Tekel za materjo in se ubil. V Studencu pri Ljubljani je tekel 12 letni Ludvik 20. maja za svojo materjo Ma-

Najbolj moderna oprema za potapljače, ki se podajajo globoko na morsko dno. Oprema, kakor jo kaže slika, je bila razstavljena v nemškem obmorskem mestu Kiel.

rijo Grad, ki se je peljala na kolesu v papirnico v Vevče. Pri tekanju je fantek padel na trdo cesto in obležal brez vidnih znakov pri priči mrtev.

Tatvina mrtvaškega voza. Te dni je zaustavil na Dunaju stražnik kočijaža, ker je kočiral mrtvaški voz v nevarno pijanem stanju. Voznika, ki se je kar zibal na kozlu, je spravil z voza policij s pomočjo mimoidočih in ga odvezel na stražnico. Med tem, ko se je ukvarjal stražnik s pijancem, sta se vsedla dva mesarska pomočnika v mrtvaški voz in se odpeljala v najhujšem diru. Ko so zapazili tatvino voza, so začeli zasledovati tatova na motornih kolesih. Originalna uzmivoča so z velikim trudom dohiteli, jima odvezeli voz s konjem in ju izročili roki pravice.

Usmrtitev ali pomiloščenje. V našem listu smo že ponovno poročali o zverinskem morilcu Petru Kürtenu, ki je bil v Düsseldorfu na Nemškem obsojer na smrt. Smrtna obsodba je bila z utemeljitvijo poslana pravosodnemu pruskemu ministru, ali jo potrdi, ali pa zločinca pomilosti na dosmrtno ječo. Ministrstvo se bo odločilo za usmrtitev ali pomiloščenje tekom 14 dni.

Ako kaznjener razkazuje pobeg. Mlad kaznjener je pobegnil iz kaznilnice v Kottbusu na Nemškem in bil zopet prejet v Berlinu. Ko so ga pripeljali v kaznilnico, so se čudili pazniki in uradništvo, kako neki se mu je mogel posrečiti pobeg. Zaukazano je bilo beguncu, naj še enkrat pokaže, kako je utekel. Pozvani, ki je po poklicu umetnik v cirkusu in se piše Arba, je takoj ubogal in je telovadil s toliko spretnostjo preko zida, da je bil kmalu na svobodi. Zavod je alarmiral policijo, ki je zajela spretnega telovadca šele čez par dni.

Mož, ki strastno pije kavo. Na Dunaju se ukvarjajo zdravniki s 40 letnim tovarnarjem, ki strastno zavživa kavo in je popije na dan 8—12 litrov. Preiskava je dognala, da je bil njegov oče pijanec, ki je uničil s pijančevalnjem svojo družino. Njegov sin se ogiblje alkohola, a je nasledil očeta z neizmernim uživanjem na drugem polju. Kavni pijanec se je podal na kliniko, da bi ga odvadili zdravniki pogubonosnega uživanja kofejina.

Nevesta — živa baklja. V župni cerkvi fare Welkie-Piekary se je zgodila zadnje dni redka in grozna nesreča. Med poroko hčerkje rudniškega ravnatelja se je vnela od sveče na oltarju obleka neveste. Predno se je posrečil strgati obleko z goreče žive baklje, je bila nevesta tako opečena, da je izdahnila v cerkvi med nepopisnimi bolečinami.

V treh urah iz Londona v Berlin. V dveh urah 55 minutah je preletel amerikanski letalec Frank Hawks razdaljo med Londonom in Berlinom, ki znaša okrog 1000 km.

Največji prekooceanski parnik na svetu je dogradila baškar angleška parobrodna družba »Empress of Britain« in bo vršil prevozno službo na zazdalje Southampton-Quebec. Nova ladja ima 42.000 ton in bo prevozila zgoraj ome-

njeno črto v petih dneh. Parnik je na celem svetu sedaj najbolj razkošno opremljen.

Stoletnica znamenitega iznajditelja. Dne 16. maja je minulo 100 let, kar se je rodil slavni angleški Edvard Hughes. Njegove najvažnejše iznajdbe so na polju brzojava in on je upeljal prvi mikrofon na telefonske aparate.

V rižu se je zadušil. Na čuden način je doletela smrt delavca Viljema Podgajny v prostem mestu Gdansk na severu. Padel je in priletel v ogromno skladišče za riž. Predno so mu priskočili na pomoč, se je že bil zadušil v rižu.

Milijon angleških funтов čaka na pravega dediča. V Požunu živi priprst rokodelec, ki čaka na priznanje 100letne milijonske dedčine. Leta 1832. je umrl v Londonu bankir Jakob d'Aquillar in je zapustil 100.000 funtov šterlingov brez dedičev. Zapuščina je bila oddana sodišču in se je dvignila v tako dolgi dobi potom obresti na 1 milijon. Angleške oblasti so razglasile v preteklih desetletjih opetovano, naj se zglasijo za to lepo vsoto postavnii dediči. Javili so se različni ljudje, vršile so se tudi tozadevne sodne obravnave, ki so končale zaradi pomanjkanja danih dokazov brezuspešno. V Požunu živi že več desetletij izseljeniška družina, koje člani niso imeli do pred kratkim niti pojma o milijonski zapuščini. Sedaj šele, ko so zvedeli za srečo, so priglasili dedno pravico in je bodo postali tudi deležni, ko bo spregovorilo sodišče svojo besedo.

264 ur na dimniku. V glavnem mestu Japonske — Tokiju se je vseden eden od stavkajočih delavcev na vrh dimnika tvornice, kjer je presedel 264 ur brez hrane, se zgrudil od onemoglosti, padel z dimnika in obležal mrtev na železnem balkonu pod dimnikom.

Usmiljenim srcem se odda 18 mesecov star sinček za svojega. Otrok je zdrav in krepek. Natančnejše informacije da državna krajevna zaščita dece in mladine v Celju.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon št. 2358. Lastnik in vedja: primarij dr. Černič, specijaist za kirurgijo. Sanatorij je najmodernejše urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: višinskim solntsem za obsevanje ran, kostnih in sklepničnih vnetij; tonzatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlapelosti čreves; diatermijo za električno pregrejanje in električno izžiganje; īarnico »hala« za revmatično in druga boleča vnetja; »enteroclanerjem« za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig. Dnevna oskrba v I. razredu 120 Din, II. razred 80 Din, III. razred 50 Din.

Najnovojše vesti o sijajnih prizanjih, katere so hvaležni kupci poslali tovarniški hiši ur H. Suttner v Ljubljani št. 992, zopet dokazujojo, kako koristno je zahtevati veliki ilustrirani letni cenik, predno se kupi ure, zlatnino in srebrnino. Tudi naši braci dobe ta lepi cenik popolnoma brezplačno, ako ga zahtevajo od tt. Stuttner. Tvrda pošilja žepne ure že od 44 Din naprej, budilrike od 49 Din ti ure zapestnice od 98 Din itd. vsa takozekoč po originalnih tovarniških cenah.

Resen opomin, ki nas spominja, da je že skrajni čas, tudi za zdravje kaj ukreniti, so = bolečine. Nešteto ljudi muči revmatizem, trganje v sklepilih, živčne bolečine, trganje, zbadanje, glavobol, zobobol itd., drugi trijoi

od slabosti in drugih obolenj, ali vendar 1-mamo tudi veliko število takih ljudi, kateri so se znali vseh teh muk obvarovati. Že čez 34 let v mnogih krajih držijo stalno v hiši Fellerjev bolečine ublažavajoči Elsafluid ter se vedno iznova vesele njegovemu zanesljivemu dejству. V lekarnah in sorodnih trgovinah se dobiva Fellerjev Elsafluid v poskusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnih steklenicah po 9 Din, ali pa v velikih steklenicah po 26 Din. Poštni paket z 9 poskusnimi ali 6 dvojnimi, ali 2 velikima steklenicama pošilja za 62 Din brez vseh daljnih stroškov Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

Znamenita trgovska pospeševalna ekspedicija bo v kratkem zapustila Angleško, da napravi potovanje po Evropi, Palestini in Egipcu do Kapstadta. Ekspedicijo, s katero je povrjen kapl. Geoffrej Malins O. B. E., podpirajo več znamenitih trgovcev v Londonu in družba Ford Motor je posodila en voz in ga dala na razpolago.

Zopet došlo novo blago po nepričakovano nizkih cenah. Oglejte si pred nakupom v **Trpinovem Bazarju, Maribor, Vetrinjska 15.** 376

Štedi, da si prihraniš skrbil! Varčna gospodinja uporablja pri pranju Zlatorog milo, tako začne štediti! Potem je lahko sigurna, da bo perilo ostalo trpežno!

*

Slika ameriškega predmestja.

Ameriško mesto Čikago, ki je na glasu, da je najbolj proslulo glede toljavljstva, je že bilo večkrat opisano v našem listu. Predmestja te velenaselbine, ki prikrivajo marsikaj izrednega, so našim čitateljem neznano polje.

Poklic tihotapskega šoferja.

Pred vratim velemešta Čikago se razprostirajo ravnine, ki so določene za svetovno razstavo l. 1933. Po predmestnih poljanah se podijo ameriški vagabundi, ki iščejo tukaj sprejema v službo. Najboljša nastavitev za postopača je pri »Genna bratih«, ki so najbolj zaposleni na cesti pred Čikago in rabijo junaške nastavljenje. Z brezmejno naglico brzijo po okolici Čikage avtomobili »Genna bratov«, ki imajo baš tukaj svoja skrivališča. »Genna bratje« se imenujejo bogznač koliko članov broječa organizacija tihotapcev z alkoholom, ki je podložna že v našem listu tolkokrat opisanem kralju čikaškega podzemelskega mesta Al Caponeju.

V organizaciji je najboljše plačana služba šoferja pri tihotapcu. Potnik, ki opazuje ceste po predmestju Čikage, bo zagledal avtomobile, kajih krmarji so oboroženi do zob in opazujejo vsakega mimoidočega, dasi švignejo z bliskovito naglico mimo njega. Avtomobili skrbijo za promet s tihotapsko alkoholno robom in jo spravljajo v roke mož, ki prodajajo strup posameznim odjemalcem na drobno in zasluzijo pri tem neverjetno visoke vsote.

Predmestna reklama.

Malo pred delavskimi predmestji milijonskega mesta Čikago so posebnost majhne tablice in plakati ob obeh straneh glavnih cest. Vsaka tablica nosi le po eno samo črko. Več črk na gottedvem številu tablic tvori eno besedo.

Čudna pisava se ozira na avtomobiliste ki brzijo po cesti in bi cicer ne mogli prečitati napisa, ako bi ne bile posamezne črke precej oddaljene ena od druge (25 m). Posamezne besede tvorijo stavek, ki se glasi: »Ta je prostor za svetovno razstavo v letu 1933. To zemljišče vas lahko obogati. Odločite se naglo! Mnogi, ki zaslužijo danes manj nego vi, bodo postali leta 1933 milijoni.«

Krog razstavnega prostora je zemljišče, že oddeljeno. Plakati oznanjajo o čudovitih dobičkih, katere bodo pospravili v dobi razstave tukaj pozidani luksuzni hoteli, zabavališča ter ljudski parki.

Pokopališče za avtomobile.

Nekoliko proč od za razstavo določenega prostora se razprostira velikansko pokopališče za avtomobile, ki so se izrabili in spadajo med neporabno šarbo. V Združenih državah si lahko kupi šolar za pet dolarjev star avto za igračo. Kakor hijene po bojnem polju se plazijo po avtomobilskem mirovoru sumljive osebe, ki stikajo za posameznimi avtomobilskimi deli: Kolesi, zavorami, vijaki itd.

Na avtomobilsko pokopališče pripljejo banditski kolovodje svoje na smrt obsojene žrtve. Tolovaji posadijo ujetnika na sedež poleg šoferja že izrabljenega avtomobila. Za tema sedita dva zanesljiva moža iz roparske organizacije, ki sta določena za krvnika. Šofer in oba rablja se vrnejo v Čikago peš. Z dvema kroglama v tilnik ustreljena žrtev ostane v razklopotanem avtomobilu na mirovoru ...

Prostor za preizkušnjo.

Ne daleč od avtomobilskega pokopališča je majhen prostor, ki je glavno zatočišče poprej omenjenih »Genna bratov« in katerega se ne loti nikdar čikaška od tolovajskih kolovodij podkuljena policija. V tem lokalnu so na razpolago na ameriški in italijanski način pripravljena jedila. — Znano je vendar, da izhaja 90% ameriških banditov iz italijanskega otoka Sicilija. V tem lokalnu morajo sveže izsolani tolovaji prestati preizkušnjo. Dušovito iztuhtana skušnja temelji na dušeslovni podlagi. Mož, ki je zagrešil na povelje prvi umor, se mora takoj zo zločinu javiti v tem prostoru, kjer opazujejo njegovo obnašanje številni obiskovalci. Gledajo učitelji, če ravna zločinec novinec nerodno z nožem ter vilicami pri jedi, ali zavživa izrezek povsem mirno, če ni mogoče razlil radi preganjajoče ga vesti omake po mizi, ali se ne trese nervozno. Le mirno obnašanje in dober tek ga usposobita za sprejem v banditsko organizacijo. V opisanem lokalnu se posvetujejo voditelji roparskih band o napadih predvsem na banke in trgovine.

Ne samo notranjost Čikage, tudi predmestja so prisegla meščanski družbi boj na življjenje ter smrt.

Molitve po maši z novim besedilom, kakor ga določa novi katekizem, so izšle v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena dosedanja,

Kolonija smrti.

Kakor javljajo iz Kapstadta v najbolj južni Afriki, je pristal v Durbanu francoski parnik »Austral« z 80. ljudmi, ki so bili vzeti na krov, medtem ko je pomrla od rešenih na otoku ena tretjina prebivalcev na takozvani »beri - beri« bolezni. Gre za prebivalce Kerguelen skupine, je to cela vrsta otokov, ki pripadajo Franciji. Na otočju hočejo osnovati Francozi kazensko kolonijo, ki bi bila bolj zasigurana pred pobjegom nego južno-ameriška Guyana.

Parnik »Austral« se je mudil na lov na morske jegulje, ko je prejel z otoka Sv. Pavel nujno brezično obvestilo, naj pristane takoj na otoku. Ladja se je približala Sv. Pavlu, ki je največji otok od Kerguelen skupine in je naletela tamkaj na 132 prebivalcev, od katerih je umiralo 36. Stanje bolnih je bilo tolikanj opasno, da ni našel kapitan parnika nobene možnosti, pomagati posameznikom. Zaukazal je izpraznитеv otoka. En del prebivalcev je bil prepeljan na otok Reunion, ostalega je vzel parnik seboj v Afriko. Precej bolnikov je že bilo umrlo, predno je parnik »Austral« pristal na otoku Sv. Pavel. Gre za obolenje v množinah na beri-beri bolezni, ki zahteva po vročih krajeh vsako leto toliko smrtnih žrtev.

*

Vinegradno kolje cepano, žagano in okroglo, kakor vsake debelosti rezan les predaja tvrdka Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25. Dobijo se tudi lepi krajniki, borovi in mecenovi štuki.

Enodnevni tečaj za pridelovanje krme in krmiljenje živine se vrši v tork, dne 2. junija t. l. na banovinski vinarski in sadarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Št. Janž pri Dravogradu. Naša bikorejska zadruga se je letošnjo spomlad spremeniла v »Živino-

rejsko zadrugo«. Za to spremembo nas je v svojih predavanjih prav živo navdušil gospod srezki km. referent Wernigg iz Slovenigradca. Zadruga šteje danes nad 40 članov. Pretekli teden smo vpisovali v rodovnik posebno krave in bike. Prepričali smo se šele sedaj, da je bil že skrajni čas za spremenitev zadruge, da rešimo odlično, čisto marijadvorsko pasmo naših dobrih živinorejcev pred grdobarvno plemensko mešanicu, ki je zadnjih deset let v posameznih hlevih nastala. Naša zadruga je tudi prva v slovenjgraškem srezu, ki dela z vsemi modernimi pripomočki in po najnovejših izkustvih. Njen delokrog se razteza v občine Št. Janž, Otiški vrh in deloma Vrhe. Proizvaja se tudi mlečna kontrola. Delo, katero se je zdelo že pred leti v našem Št. Janžu skoraj nemogoče, se danes prav krepko razvija. Kjer je volja, tam uspeh. Zboljšanje naše živinoreje bo vplivalo na omiljenje današnje velike gospodarske krize. Kdor ima veselje do živinoreje, naj pristopi k tozadnvi zadrugi. Čim več nas bo, tem več bo uspeha.

Koliko pšenice povzijejo Evropejci? Po zadnji uradni ugotovitvi mednarodnega agrarnega zavoda v Rimu znaša v Evropi poraba pšenice letno na osebo v kilogramih v posameznih državah toliko: Francija 198.8, Belgija-Luksemburška 185.3, Italija 183.7, Madžarska 156.4, Španija 155.4, Angleška in Irska 153.8, Bulgarija 153.2, Danska 151.6, Švica 137.7, Grška 127.5, Holandska 123.9, Rumunija 122.8, Jugoslavija 122.7, Čehoslovaška 114.5, Avstrija 103.5, Švedska 92.6, Nemčija 80.6, Norveška 73.3, Portugalska 59.3, Letlandska 55.6, Litvanska 51.1, Poljska 49.3, Finska 48.2, in Estlandska 44.1. Mala uporaba pšenice v Nemčiji, baltiških in skandinavskih državah se da razlagati na ta način, ker je tamkaj glavna prehrana rženi kruh. V državah pa, kjer je pšenica na prvem mestu, je kruh iz ržene moke čisto neznan. Tudi v Jugoslaviji in Romuniji je rženi kruh v ozadju, a mesto tega igra kruh iz pšenične moke veliko ulogo.

*

Posestniki senokošev, pozor!

Vedno in vsak hip se sliši od posestnikov žalostno poročilo: krava mi ne doji, krava mi je na-

Januš Golec:

Guzaj.

22

Malo poprej je bežal župnik, da bi se mu skril; a sedaj je javkal ta izpod trhlih straničnih desek, ki so tičale do polovice v blatu ter gnojnici. Je bil Guzaj junak, tak pa le ne, da bi bil utonil molče in brez klica na odpomoč v bogznej koliko desetletij neizpravnjenem gnojišču. Župnik ni bil ropar, kristjan ter dušni pastir s srcem tudi za take garjave ovce, kakor je bil razbojniški izmeček človeštva. Prav nič ni pomisljal, s celo težo svojega telesa se je uprl v zabo, ga prevrnil in otel življenje onemu, ki ga je davil malo poprej. Jako žalostna prikazen je bil roparski glavar, ko se je izkobacal iz smrdečega blata. Bil je ves oštrofotan in lovske hlače razcefrane. Luna je posijala s prvimi bledimi žarki na oba: ponosnega rešitelja ter kla-

vernega rešanca, ki je bil na prvi pogled vse drugo, le glavar proslule roparske tolpe ne! Mislite, da se je pognal Guzaj zopet v fajmoštra, da bi odmolila večerno kozjo molitev? Kaj še! Osramočeno je stal, se otiral, če še ima cele ude žalostnega svojega rojstva, pogledal hvaležno v angela varuha in se poslovil ponižno z zahvalo: »Hvala prisrčna gospod župnik. Vas ne bom pozabil, da ste me oteli tako strašno sramotne smrti.« Po vseh štirih se je potegnil iz gnojne jame, postal na obronku in gledal, kje bi bila najbližja pot proti potoku. Župnik ga je povabil, naj se oglassi pri njem v farovžu, ko se bo očedil v vodi nesnage, ker skupno prestana smrtna nevarnost iz drugega nadstropja na tla brez posebnih poškodb ustvarja iz smrtnih sovražnikov najboljše ter najzvestejše prijatelje. Župnik je čakal dolgo, Guzaja ni bilo, ga je bilo preveč sram, kakor je pozneje omenil v prisrčnem zahvalnem pismu na župnika rešitelja iz največje sile.

S padcem v straniščno brozgo je zaključil

peta ali pa še hujše, poginila mi je! Voł mi je oslabel, ne morem voziti, in še žalostneje: vol, ali celo oba, sta mi poginila. Enako in redkeje se slišijo slični glasovi glede konjev. Kaj je vzrok vsem tem nesrečam skoraj v vseh slučajih? Že mnogokrat sem pisal v tem in tudi v drugih listih, kako in na kateri način se lahko izognete tem nesrečam.

Kamor pogledam po senokoših v dolinah, posebno ob potokih in strugah, vidimo vse polno skrajno strupenega podleska, tudi čemerike ali turščine imenovane (Colchium automale).

Razveseljivo je res ponekod videti, kako razumnii in pridni gospodarji to pogubnosuo rastline vestno ugonabljajo s pipanjem; kjer je že vsa tla zaseda, pa s tem, da jo enostavno globoko podorjejo, potem pa s travo opetovano zasejajo. Ker je sedaj za trebljenje te škodljive rastline najugodnejši čas, dokler obilno seme ne dozori, se vsi, brez odloga dvignite na radikalno zatiranje. Šele po zatiranju treh let boste odstranili to pogubo ter si oteli živino pred poginom, hkrati pa pomnožili dobro in zdravo krmo. Kot oskrbnik veleposestva leta 1980. sem na to škodljivo rastline na Hrvăškem opozoril svojega gospodarja ob času, ko je Hrvatom mnogo živine obolelo in poginilo. On je brzo interveniral pri oblasti v Zagrebu, in glejte, v tenu 14 dni ni bilo nikjer več ene stupene rastline po senokoših, prišel je strogi ukaz, da mora v tem roku biti vse očiščeno.

Nikjer pri zatiranju raznih škodljivcev ni doseči zaželenjena uspeha, ako to storijo samo nekateri posamezniki. Treba je občega in radikalnega čiščenja. Sosed naj soseda, mejaš naj mejaša opozarja in pregovori, da bo vendar storil to za veliko lastno korist ter otel živino muke, sebe škode a pridelal en do dvakrat več dobre in zdrave krme. Vsaj sem se letos že na marsikateri senokoši do dobra prepričal, da je do 75% čemerike in le 25% malovredne krme. Dragi kmetje in posestniki, napovedite vojno škodljivcu, predno vam vaše senokoše popolnoma uniči. Saj si zbere le najrodotnejša tla, ni ga najti na pustih tleh, pač pa na dobro zagnojenih. Tako si boste mnogo koristili; ne čakajte torej, marveč se pravočasno zganite.

Vatroslav Kosi, strok. ekonom.

*

Vprašanja in odgovori.

J. K. v O.

Davčna olajšava za družine z devet otroki velja za sedaj le za eno leto. Ali bom drugo leto zopet moral delati prijavo?

Odgovor:

Zakon tega zdaj še ne predpisuje.

Kozole. Proda se pri Ptiju velik z opeko krit kozole, pripraven za vsako gospodarsko stavbo, les hrastov in smrekov ter stebri iz opeke. Izve se v upravi lista. 882

Gozd. Proda se gozd, bukov in mešan, v izmeri 1 do 10 oralov, v Novi cerkvi pri glavni cesti. Oglasiti se je v pisarni odvetnika g. dr. Fichtenu v Ptiju. 883

Izjava. Podpisana Marija Tomič, posestnica, Plintovec, obžalujem izrečene žaljivke napram g. Francu Kolmanič, posestniku v Plintovcu ter se zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega postopanja. 880

Jabolčnik, prvorosten, 30 hl na prodaj. Kupci naj se oglasijo pr. R. Kunce, Fram. 888

J. M. v L.

Fed bi izpretrenil svoje rodbinsko ime. Kaj naj storiti?

Odgovor: Prijava napravite na sresko načelstvo, kolek 5 Din, utemeljite, zakaj hočete izpremeniti ime, potem pa se vam bo predpisala še potrebna taksa, ki jo tam izveste.

F. K. v Sv. Kr.

Moj vinograd nima pravih mej. Ali moram sam nositi stroške za postavitev mejnikov?

Odgovor:

Sosedji se dogovorite, da skupno postavite mejnike, ako gre to brez geometra, najbolje. Če pa ne, pa z njim, bode vsak nekaj plačal. Ako pa ne bi hoteli sosedje, vložite prošnjo na občino, da odredi ureditev mejá.

Š. H. v V.

Ali smem med iz svojega čebelnjaka prodajati na drobno doma in na trgu?

Odgovor:

Seveda smetel! Za to ni potreben noben obrti in ne prijave.

Š. H. v D.

Sem iz Italije, bivam že 10 let v Jugoslaviji, ali dobim domovinsko pravico, če kupim posestvo?

Odgovor:

Ako ste v kaki občini v Jugoslaviji že deset let, prosite za sprejem v občinsko zvezo. Ako ne, prosite samo za zagotovilo sprejema. Posestvo lahko kupite tudi kot italijanski državljan. Samo z nakupom posestva ne dobite domovinske pravice.

P. M. v G.

Imam zavarovalno polico Feniks, ki zdaj poteka. Kje dobim pojasnilo o zavarovalnih zadevah?

Odgovor: Pišite g. Franju Žebotu, Maribor, Loška cesta, on se v zavarovalnih zadevah dobro razume.

M. G. v P.

Prejel sem bil kljub odpovedi obrti nalog, da davek plačam, Kam se naj pritožim?

Odgovor:

Poglejte, če je davek še za ono dobo, ko ste še imeli obrt. Če je za to dobo, ker se obrtni davek plačuje za nazaj, morate plačati. Ako pa je za naprej, ne plačajte, pač pa se pritožite na davčno oblast.

Z. J. v G.

Za otroke moram doto zavarovati. Ali lahko to vknjižim?

Odgovor:

Lahko vknjižite. Zemljeknjižni predlog vam se stavi notar.

F. P. v S. B.

Ali dobi ona oseba osebno pravico za gostilno, ki je samo v domači hiši bila natakarica?

Hiša z gostilno in mesarijo na prometnem kraju tik glavne ceste, 15 minut od galvnega kolodvora v Mariboru, se radi smrtnega slučaja ugodno proda. I. Račič, Košake št. 81 pri Mariboru. 877

Razpis. Razpisuje se mesto občinskega tajnika in sluge za občino Libeliče. Plača po dogovoru. Prošnje je poslati na župana M. Saberčnika v Libeličah do 15. junija t. l. Nastop s 1. 7. 1931. 886

V najem vzamem malo ali srednje posestvo v bližini Maribora. Jože Mankoč, Jurski vrh, Zgornja Sv. Kunigota. 874

Posestvo 5½ oralov % ure od mesta, % oralna vinograda, se radi bolzni proda. Hois, Wiesnergraben št. 194, p. Maribor. 879

Odgovor:

Doma ji morajo dati izpričevalo, ki ga gostilničarska zadruga potrdi, potem pa dobí osebno pravico. Poleg te mora pa biti še na hiši krajevna pravica.

V. P. v P.

Imam bolno tele...

Odgovor:

Živinodravniških nasvetov ne dajemo.

N. M. v Š.

Ali smejo učitelji med šolskim poukom pošiljati otroke za svojo zasebno zadevo okrog?

Odgovor:

Učitelji ne smejo uporabljati svojih učencev med učnimi urami za se. Take stvari pa se že od nekdaj dogajajo in če je učitelj otroku posebno naklonjen, mu poveri kako pot. Seveda mora biti dober učenec, da pouk ne trpi. Ako pa starši tega ne dovolijo, se naj pritožijo na šolsko oblast pri srežu.

J. K. v R.

Rudar mi je izročil hčerko v prehrano. Sprejemel sem jo, a pod pogojem, da ji ne bo treba v solo. Sedaj pa šola zahteva, da jo moram dati v solo.

Odgovor:

Otroci so šoloobvezni do 14. leta in ima prav šolsko voštvo. Ne preostaja torej drugač kot se pokoriti ali pa deklico odstraniti, česar pa kot človek ne boste storili. Sicer je pa le še kratka doba do konca šolskega leta, vsled česar lažje potrpite. Ako pa res ne morete, pa prosite srezega šolskega nadzornika, da napravi izjemo.

F. K. v K.

Imam vodnjak na svoji zemlji, kamor drugi hodijo po vodo. Ali smem ta vodnjak zasuti?

Odgovor:

Ako sosedje to pravico, da hodijo k vašemu vodnjaku po vodo, uživajo že nad 30 let, jim te pravice ne morete več vzeti. Ako te pravice še nimajo, jim dovolite vodo pod pogojem, da ne delajo škode in pri vodnjaku napravite napis: Zanesno dovoljeno uporabljati vodnjak. Že iz človekoljubnosti jim vode nikar ne branite!

Š. H. v B.

Obsojen sem bil na plačevanje za otroka neke ženske, ki je po krivici tako trdila pred sodiščem. Kako se naj rešim tega?

Odgovor:

Dokažite ji, da je neresnico trdila. Sodnija v takem slučaju verjame materi. Drugič pa se varujte žensk in živite pošteno!

Najvažnejša opravila v trsnici.

P. C. v D. p. P. pri B. Kako siljene trte-cepljenke s pridom vlagam v trsnici, jim gnojim, jih negujem itd., da bodo v jeseni ali druge spomladis sposobne za novi zasad?

Odgovor:

Pravi čas za vlaganje cepljenek v trsnici je tedaj, ko se je zemlja dovolj posušila in ima 10 do 12°C topote.

V krajih z vlažnim podnebjem in težko zemljo se cepljenke v trsnici vlagajo po Richterjevem načinu v grebene, ki naj teko radi enakomerne obsevanja in ogrevanja od severa proti jugu.

Razdalja grebenov se ravna po dolžini cepljenek in meri 1.3 do 1.5 m. V vrsti sami je med posameznimi trtami 3.5 do 4.5 cm presledka. Pri sajenju se poslužujmo sadilne lestve ali sadilne deske, in sicer za to, da se sadijo cepljenke po znakih na orodju enakomerno daleč vsaksebi in v isti višini, ker je le-ta važna, da se grebeni pravilno nasipljejo in cepljenke enakomerno pokrijejo z zemljijo. K dolenjemu koncu pokončno stoječih cepljenj nasipljemo komposta; zemljo tam čvrsto pritlačimo in pazimo, da ne iztisnemo trt iz vrst. V tako stlačeni zemlji se cepljenke lažje ukoreninijo. Pri uporabi komposta se čuvamo ogrevec, ki jih uničimo. Gorenje konce cepljenek pokrijemo do 2 cm visoko z zemljijo.

V grebenih po Richterjevi metodi se zemlja dobro ogreje in bolj usuši; v toplejši, zmerno vlažni zemlji se cepljenke ukoreninijo in se pozneje lažje izkopljajo.

V rahli propustni zemlji, v suhem podnebju pa se cepljenke poševno v kotu 45° globlje zagrebljejo, da se bolj obvarujejo suše.

Če se razpase v trsnici plevel, jo moramo opleti, in če se je na gornjem robu grebena zemlja oskorjala, jo zopet zrahljati, da olajšamo mladim poganjkom prodiranje. V težji zemlji posipljemo že pri nasadu trt gornji rob grebenov z žagovino ali peskom, da se prepreči oskorjanje zemlje. Ob suši moramo tla namakati tako, da napeljemo med grebene ali redi vodo.

Cepljenje se škropijo z 1 do 2% bakreno-apneno raztopino, in sicer na nizkem svetu po dvakrat, drugod pa enkrat na teden. Nasad večkrat preglejmo in uničimo ogrce, strune (ličinke poljske pokalice) in gosenice poljske sovke ali vešče.

Divje mladike (poganjke iz podlage) moramo večkrat odstranjati. Tekom meseca julija porezemo koreninice s cepičev, nakar jih zopet ogrne-

Dodatek k V. poglavju.

Ko je bila ljudska povest »Guzaj« že zaupana papirju ter oznanjeno njeni izhajanje v »Slovenskem Gospodarju«, je prejel pisec še dva dodatka k V. poglavju.

Vpokojeni g. šolski upravitelj pri Sv. Barbari v Slov. goricah Fran Kranjc, rodom Šentjurčan in že starejši gospod, je poslal sledeče pismo:

»Ko je hodil Guzaj po svojih pustolovščinah iz svojega skrivališča na Košenci, župnija Prevorje, je kaj rad poizvedoval o denarnih razmerah tega ali onega gospoda. Nekoč je bil prišel kot mesar iz Celja tudi h. č. g. župniku Jakobu Mastnaku v Slivnico pri Celju vole kupovat. Ker se pa le nista mogla pogoditi radi cene, ga je povabil župnik na kupico vina v župnišče. Pri tej priliki mu je g. župnik razložil, da se mora na malih župnijah iskati denar le pri živini, da ga drugod ni dobiti in je življenje težko. Čujte in mislite si, to je celjskega mesarja tako ganilo, da mu je odkupil vole po župnikovi ceni in dal

mo. Začetkom septembra odgrnemo trte do izpod stojšča, da jih utrdimo.

Ukoreninjene trte izkopljemo z lopato in mortiko, kar lahko storimo že iste jeseni ali pa na stopne spomlad. Pri tem pazimo, da ne odtrgamo glavnih korenin.

Podali smo vam najvažnejše o opravilih v trsnici. Sicer pa vam priporočamo, da si nabavite strokovne knjige, čitate strokovne časopise in se udeležujete zadevnih strokovnih predavanj.

*

V stari Grčiji so v davnih časih osnovali pobožni možje red Pitagorejcev. Vsak, ki je hotel biti sprejet v ta red, se je moral zaobljubiti, da bo cela tri leta molčal. Šele po tej dobro prestani preskusni dobi je bil vreden, da je postal član te družbe.

Zakaj neki so stavili tako stroge pogoje za sprejem? Menim, da pač zato, ker je na svetu najtežje, obvladati svoj jezik. Kdor zmore to, pokaže toliko moč duha in sanoobvladanja, da je vreden vsega zaupanja, ker je zares svoboden človek in ne suženj svojega jezika.

Kaj koristi vsa dobrosrčnost, če pa jezik ne uboga srca. Največje zlo in večino zmešnjav med svetom povzročijo jeziki. Radi lahkomiseln izrečene psovke se ljudje med seboj pobijajo. Stara prijatelstva se razrušijo često radi klepetavega jezika. In sodnjam naprtijo jeziki največ dela, ljudem pa stroškov. Kaj hitro je izgovorjena beseda, katero že v istem hipu bridko obžalujemo.

Ali ni to sila neumno, da se pusti odrasel človek vladati od tistega malega rdečega koščka mesa? To ne sme biti! Vsaka beseda naj bo dobro premišljena, predno se izgovori.

Pa kaj, ko jezik tolkokrat uide, posebno če nas kdo draži ali ujezi. In jezik izblebeta ob takih prilikah marsikaj, cesar bi ne smel. Človek misli, da si s ploho ne-premišljenih besedi olajša srce — ne, ravno nasprotno! Obremeniti se, često nosi posledice kratkih minut celo dolgo življenje.

nadavka 100 goldinarjev, hlapcu pa, da jih 14 dni še dobro redi 5 goldinarjev in kuharici pa 2 goldinarja. Ali kaj, po preteklu 14 dni, treh tednov, mesec dni ni bilo nobenega po vole. Po vsem Celju so iskali tega mesarja, pa ga tudi niso našli.

Slivničani so na tihem šušljali, da je bil ta mesar Guzaj. Še tisti dan je nadučitelj Boštjan Sirk dal na svoja okna narediti močne nočne polke in si je kupil puško iz samega strahu pred Guzajem, češ, za mene ve, da nimam otrok, pač pa imam denar. Enemu da, drugemu vzame. Vendar ni bil prišel. Tiste polke so še sedaj.«

Č. g. župnik J. Lončarič od Sv. Jederti nad Laškim je poslal sledeči dve pojasnilni:

I.

»Guzaj je prišel nekoč pri belem dnevu v župnišče pri Sv. Jederti nad Laškim. Bil je nobel oblečen. Župnika ni bilo doma. Gospodinja se je predstavil po nemški za nekakšnega uradnika z Dunaja. Gospodinja mu je postregla kot

Kako ponosni so moški na svojo telesno moč, katero medsebojno merijo z dviganjem težkih bremen. Neprimerno več moči je potrebno za obvladovanje jezika.

Ljudje si radi priovedejo to in ono o svojem bližnjem — slabo rajši kakor dobro. Tako obiranje in prenašanje besedi nam ne koristi, opozarja nas le na slabosti in napake. Pa ne mislite, da na naše lastne. Ne, o sebi ne bomo govorili, le o našem bližnjem bomo vedeli povedati, kaj je grešil in še greši. Prav nič nam ne koristi, če poslušamo kaj slabega je storil ta in kaj grdega je rekla ona. Nasprotno se bomo ob slabostih drugih sami sebi dozdevali vedno popolnejši. Čim bolj bomo stikali pri drugih, tem manj bomo pometali pred lastnim pragom.

Bližnjemu z našim opravljanjem tudi ni pomagano. Saj on ne sliši tega, kar se godi za njegovim hrbotom.

Ker opravljanje in prenašanje besedi ne izvira iz ljubezni, ji tudi resnica ni sveta. Vse razteza in razpleta na dolgo in široko, vse zavije, vse verjame. Vsak skuša nekaj dodati in koncem koncev je vzrastel iz mušice velik slon.

So ljudje, ki imajo tako usmiljeno srce, da niso v stanu ubiti muhe. Počasi pa ubijajo svojega bližnjega s tem, da mu kradejo dobro ime, ker napravijo iz malega pogreška ali slabosti strašno storijo — tako ubojsvo pa zmorejo. Vse, kar ujamejo že na pol gluha ušesa za vrati, pod okni, kar je čekala dekla iz zgornjega konca vasi in kar je dodalo zlobno ženšče iz spodnjega konca — vse to se zmeče v en lonec skupaj in iz tega se skuha strašanska zgodba, ob kateri se nam ježijo lasje.

Da, obrekovanje, obiranje in prenašanje besedi — ti imajo celo armado pomagačev. Vsi oni, ki brez premisleka prenašajo besede in priovedejo grde stvari bodisi resnična ali izmišljena dejanja, zgolj radi tega, da druge zabavajo, nezavedajoč se najmanj, da je to zlo — vsi ti so pomagači obrekljivosti in nje drugov.

In veste, kako se zlo jeziku ozdravi? Povem vam, da samo na lastni koži, ko enkrat obrekljiv človek sam občuti, kako se je o njem govorilo, ko zagleda lastno sliko vso spačeno in okrašeno z dolgo

se je spodbilo takemu gospodu. Med pogovorom pa je vprašal, če ima župnik kaj denarja. Gospodinja je odgovorila, da ne, ker je pred kratkim plačal neko mašno obleko s svojim denarjem in je torej zdaj suh. Ko se je Guzaj najužinal, se je vladivo zahvalil in pristavil: »Povejte gospodu župniku, da ga lepo pozdravi Guzaj, to sem jaz.« Izginil je. Ženske so se tako prestrašile, da so zaloputnile in zaklenile vsa vrata in se več ur, dokler ni prišel župnik domov, niso upale nikamor iz hiše.«

II.

Tu pri Sveti Jederti nad Laškim živi posestnik Jakob Selič (p. d. Knir), ki je bil v mladosti na Dobju pri Planini. O Guzaju prioveduje:

»Neki večer pred Simon-Judovim je slišal strele iz pušk. Brž je skočil iz hiše ter začul z vrha Jezerc — kakih pet minut hoda — velik krik in vik. Kmalu je zvedel, kaj se je zgodilo. Guzaj je ustrelil gospodarja. Tako so hiteli po

vrsto izmišljenih in v neskončnost razpletih dejanj — tako da sam sebe skoraj ne spozna, takrat se sesede in spregleda.

Če sta srce in razum proti jeziku, bodeta dva proti enemu vendar zmagala!

Veliki cerkveni učenik sv. Avguštin priovede v enem svojih spisov o svoji mati in omenja pri tem njen najlepšo lastnost: nikdar ni raznašala in trosila besed, ki bi bile v stanu, kogarkoli razžaliti. Če je znanka vsa razjarjena udrihala črez svojo odsotno prijateljico, je mati vedno le mirila razburjene duhove, nikoli pa ni povedala odsotni, kaj se je o njej govorilo!

Domalo dvatisoč let je minulo od tedaj. Vse opravljive in jezikave žene one dobe so pozabljene. Plemeniti molčeči ženi, svoji materi pa je postavil sin nemiljiv spomenik.

Posnemajmo jo!

Rižev narastek.

Na mleku skuham riž v gosto kašo — vendar ne premehko. Medtem ko se hlađi, umešaj za četrto kg riža, eno žlico surovega masla; mešaj s kuhalnicu, da postane penasto, dodaj po okusu sladkorja in priumešaj še dva rumenjaka ter fino sekano lupino četrtnine limone.

Dodaj vse to in v sneg stepene beljake k shlajenemu rižu, vse skupaj pa deni v z mastjo namazano pekvo ali lončeno posodo ter peci v pečici pol ure, da lepo zarjaviti.

Ako nimaš surovega masla, vzemi kuhanino — če pa tudi tega nimaš, mešaj sladkor in jajce in končno prideni mesto masla dobre smetane.

Zdrobov narastek

napraviš istotako kakor rižev — samo, da skuhaš mesto riža pšenični zdrob.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski svinjski sejem dne 22. V. 1931.

Na svinjski sejem se je pripeljalo 416 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov starci komad 50 do 60 Din, 7—9 tednov 90 do 150 Din, 3—4 mesece 200 do 250 Din,

Soba in kuhinja se odda takoj za 7dnevno delo na mesec, spremi tudi deklo, plača 200 Din. Zaff, Pobrežje, pri šoli. 880

Stavbeni tesan les zamenja za dobro vino: Anton Glaser, Bistrica pri Rušah. 885

Trgovski učenec vsaj z dvema razredoma meščanske šole se takoj sprejme. Ponudbe na Ivan Veselič, trgovec, Ormož. 886

Dobro ohranjen gramofon (zvani »euphonion«), malo rabljen, ker v lasti zasebne osebe, kateri igra poleg nekaj nemških večjidel le slovanske pesmi, se proda za 500 Din. Plošč, 50 cm v premeru, je 70 komarov. Naslov v upravi lista. 886

Inserirajte!

5-7 mesecev 300 do 340 Din, 8-10 mesecev 400 do 460 Din, 1 leto stari 550 do 700 Din, 1 kg žive teže 6 do 8 Din, 1 kg mrtve teže 9 do 10 Din. Prodanih je bilo 213 svinj.

Sv. Marjeta niž Ptuja. Tukajšnja Dekliška zveza proslavi v dvorani Slomškovega doma v nedeljo, dne 31. maja svojo desetletnico. Na programu so govorji ter igra »Moderno suženstvo«! Na to skromno prireditev so vabljene vse sosednje Dekliške zvezze.

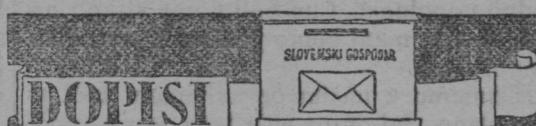
Čevljар — menih — slikar.

Znameniti japonski slikar Foujita, je zelo priljubljen v Parizu, je dobil konkurenta v osebi drugega japonskega umetnika z imenom Todo, katerega je videti pogosto v pariških kavarnah.

Todov življenjepis je čudovit. Njegov oče je bil čevljar in sin je delal v očetovi delavnici v neznanem kraju v bližini Kiota. Ob prostem času je izrezaval mladi Todo različne podobe iz lesa, katere so ocenili strokovnjaki kot umetnine. Njegov oče se nikakor ni dal pregoroviti, da bi sin zapustil čevljarsko delavnico ter se posvetil umetnosti. Fant je kazal zelo malo zanimanja za obrt in če je le mogel, se je odtegnil čevljarskemu poslu. Vsi očetovi opomini so bili zaman in radi tega je sklenil, da se mora neposlušni sin izsolati za budističnega meniha. Postati Budov svečenik, je menil oče, je koristno ter dobičkanosno, medtem ko je hlastanje za umetnostjo stradanje in nič drugega.

Tri leta je bival mladi Todo v budističnem samostanu pod najbolj strogim nadzorstvom. Bil je tik pred posvečenjem, ko mu je nenadoma umrl oče. Sin je spremjal očeta na njegovi poslednji zemeljski poti, se vrnil v svoj

domači kraj in je prodal še na dan očetovega pogreba čevljarsko delavnico. Z izkupičkom se je odpeljal v Evropo, v Paris, kjer je pričela njegova umetniška slava z največjo bedo in vsestranskim pomanjkanjem. Dvignila ga je njegova izredna slikarska nadarjenost. Njegove slike so pri Francozih v visokih čisilih in njegova najboljša prijateljica je kneginja Galicin, ki mu je odprla vrata v hiše najbolj premožnih pariških plemenitašev.

Sv. Anton na Pohorju. Mi Antonovčani imamo precej obširno cerkev, vendar nekateri šele po pridigi pridejo, drugi pa imajo kár zunaj za zidom celo cerkveno opravilo. Podpirajo zid, menda zato, da se cerkev ne podere. So torej tudi pri nas nekateri v bratovščini jeruzalemskega osla. — Srečo smo imeli lansko leto, da smo dobili zvonove, letos bi to pač slabše šlo, ker vlada povsod gospodarska kriza. Največ zaslug imajo za to naš gospod župnik, ki so se mnogo trudili, hodili okrog in pobirali denar za zvonove. Hvala jim! Letos smo dali prenoviti veliki oltar. Delej je prevezel gospod Zoratti iz Maribora in bo tudi kmalu izvršeno. Oltar bo najbrž blagoslovjen na god farnega patrona. Tudi krstni kamen dobimo nov. Lepa je sedaj naša cerkev, mnogokaj se je prenovilo. Hvala vsem, zlasti gospodu župniku.

Marenberg. Kakor se je poročalo, je dobila velika cerkev sv. Ivana Nepomuka novo, še precej lepo obleko in nove bronaste zvonove. V prejšnjih časih je bilo tukaj mnogokrat v letu sv. opravilo, najlepše pa se je seveda vedno obhajal god v milem, zelenem, lepo diščem mesecu maju. Je to važna točka ob državni meji in slovenski narodni meji in banska uprava je storila dobro, da je nakazala podpora za prenovitev zgodovinske stavbe. Nekdaj sta se tukaj meseca maja v lepem sporazumu shajali obe narodnosti, Slovenci in Nemci. Nikdar ni bilo med njimi prepira, vodila jih je sem ista misel, isto navdušenje. Takrat je božja pot slovela. Misliš se je, da bode letos tudi tako, a na čudo, nekateri niso smeli tje,

ne Nemci z ontran meje, tem je bil prehod prost, temveč nekaterim našim je bilo predpovedano išči tje. Tako se suče svet in ljudje z njim vred. Zlati minuli časi, ali se vrnete kedaj!

Središče. Navadno se vsaka stvar, ki se v domačiji zgodi, kaj hitro izve. Samo zadeva, ki jo poročamo je bila nekam skrivnostna. Toda vseeno smo zvedeli za dejanja ljudi, ki prihajajo k nam, da kvarijo z brezvestno agitacijo verne domačine. Že prejšnjo nedeljo je prišlo v Središče dvoje moških in troje ženskih oseb, ki so razpečevali knjige in brošure nekih »raziskovalcev sv. pisma«. Razdelili so si svoj okoliš in so šli od hiše do hiše. Kakor izvemo, si je prav vneto prizadevala oznanjati »blagovest« neka strojepiska iz Maribora. Govorila je kakor kák pripovednik in pri tem udrihal proti veri, cerkvi in duhovnikom, da se človeku kar gabi ponavljati. — Povsod so ponujali brošure in knjige za svobodno ceno, samo da so jih ljudje vzeli. Da jali so jih pa tudi zastonj. Da so lažje presleplili svoje žrtve, so se pač vselej ravnali po okolišinah. Vernim ženam so govorili o Bogu samem in odrešenju in bogve kaj še. Knjige same vsebujejo vse polno »dokazov«, podprtimi z raznimi izreki prerokov in Kristusa, seveda popolnoma po svoje obrnjeno. Hvala Bogu, mnogi so spoznali grdo prevaro in so knjige takoj sežgali. Previdnejši so pa celo vprašali za oblastveno dovoljenje za širjenje takih knjig. Pri teh so jo koj odkurili. Ker se jim je to razpečavanje knjig deloma posrečilo, so prišli nekateri zadnjega nedeljo zopet. Sedaj so jih pa spoznali in so jih zavračali. Spoznali so pač pravi namen teh protiverskih knjig. Opozarjam zato vse, da v drugih slučajih zavrnemo vsakogar, kdor bi še prihajal prodajat take brošure, odnosno zahtevajte od njih za takoj trgovanje oblastnega dovoljenja. Če tega nimajo, pa jih javite. To pa povemo vsem tem, da tega, kar je našemu ljudstvu najdražje, si ljudstvo ne bo dalo vzeti. Sveta mu je vera in zato ni treba nič več prihajati s takim namenom k nam.

Sv. Andraž v Slov. gor. V naše kraje se je priklatila dvojno lisica, ki pogosto preiskuje naše kurnike. Tako je nekemu tujemšnjemu posestniku vdrl v kurnik in odnesel vse kokoši. Omenjeni posestnik je bil ob dveh ponoči pri sosedu, kjer se je delila sveta popotnica; tako je tat lahko mirno

Sveta mati Ana. Molitvenik za žene in matere.

Cene: 32, 33, 34, 35,
52 Din.

Razlika cena je v vezavah knjige. Cenejše so za vsakdanjo obrabo, dražje pa za darove mladim ženam, in še zlasti nevestam, za katere je najdragocenejše ravno še komaj

dobro dovolj!

Za naročbo se pripoča:

**TISKARNA
SV. CIRILA, MARIBOR**

župnika. (G. Kunej, ki je umrl na Zgornji Ponikvi pri Žalcu, je takrat bil tam župnik.) Ta je rekel, da gre le z oboroženim spremstvom na spoved. A ni trebalo. Ustreljeni je prej izdihnil.

Zakaj je Guzaj umoril gospodarja? Govorilo se je tedaj, da je imel Guzaj z neko Šentjurčanko znanje ter z njo kupil posestvo na Jezercu. Ko pa je moral k vojakom, je njegova znanka vzela drugega Šentjurčana. To je Guzaja peklo. Po kakih 15. letih je šel z enim pajdašem omenjeni večer na Jezercu. Začel se je prepir, ki je končal z obestanskim streljanjem. Guzaj in njegov spremljevalec sta med bojem potegnila gospodarja ven in ga pred hišo ustrelila. Žena se je prestrašila in skočila skozi okno ter zbežala, sin — ki še zdaj tam gospodari, p. d. Kačan — je vpil na pomoč. Zločin je bil izvršen.«*

* Opomba pisatelja. Zločin na Jezercu je Guzaj v svojih po ustrelitvi javnosti prepuščenih pismih odločno zanikal. Piše v enem pismu dobesedno: »Proklete Jezerce, nikoli nisem bil tam in ne poznam ne ženske

Guzaj v prijateljskem razgovoru z orožniki.

in ne ustreljenega moža, katerega mi hoče hudobni svet napraviti na vest. Vem, da bom kriv vsake tatyine, ropa in prelitja krvi, ki se bo zgodilo za mojega življenja na Spodnjem Štajerskem. Svet naj me le dolži, jaz in moji prijatelji vemo in sodimo drugače in po resnicu.«

(Dalje sledi.)

vršil svoj posel. Drugi posel je hotel izvršiti pri posestniku Janezu Kocuvanu, pa ga je domači sin preprodil. Dobro bi bilo, ako bi se ta krščena lica kmalu ujela, da ne bodo naše kokoši v vednem strahu. — Letošnja sadna letina se ne kaže najboljše, ker je zgodnja toča veliko škodovala. S tem je kmetu uničen lep dohodek. Kje bo pa vzel denar za davke in druge potrebuščine? Ako ima kaj za prodajo, se mu ponujajo majhne pare. Vsled tega se kopici našemu kmetu dolg iz katerega bo težko vstat. — V našo župnijo prihaja Slov. Gospodar v velikem številu. Pa tudi drugih dobrih listov ne manjka. Se pozna, da živi tukaj verno prebivalstvo, ki se zanjma za dobro stvar.

Bočna. Tužno so doneli zvonovi in naznajali žalostno vest, da dobre mladenke Rozike Kolar ni več med nami. Neizprosna jetika ji je pretrgalu življenja v cvetu mladosti. Kako se je veselila majnika, misleč, da bo ozdravila, pa je prišel maj, a ona je odšla uživat večni majnik. Kako je bila rajna Rozika priljubljena, je pokazal njen pogreb. Spremilo jo je veliko število ljudi, cerkveni pevci so ji zapeli v cerkvi in na grobu žalostinke, ob katerih nobeno oko ni ostalo suho. Počivaj v miru, draga Rozika. Žalujoči mamici pa naše iskreno sožale.

Sv. Jurij ob juž. žel. Umrla je dne 14. t. m. gospa Nanca Žmahar v 73. letu. Bila je vrla kmetica, ki je vsem otrokom oskrbela lepa posestva in vedno je imela odprto srce in roke za uboge in reve. Blaga žena je zgubila skrbenega moža, blagatega sina Ivana, nadoficijala, in vrlo hčerko Ivanka v odraslih letih, kar jo je hudo potrlo. Na njeni sedmini se je nabralo 300 Din v dobrodelne namene. Vsemogčni ji naj obilo poplača za vse blago in dobro.

Sv. Jurij ob j. ž. V četrtek popoldne se je pripetila velika nesreča v kamnolomu v Šibeniku. Miha Jančič in Franc Plavštajner sta nabijala luknjo. Naenkrat se njima je vnel smodnik in je strašno počilo. Miha Jančič je dobil velike poškodbe na glavi, na roki mu je zdrobilo prste in na nogi presekalo koleno. Francu Plavštajnerju je poškodovalo samo glavo.

Lemberg. Dne 2. maja t. l. je v trgu Lembergu, župnija Sladka gora, posestnik in gostilničar Janez Lovrenčak obhajal 86 letnico svojega trudapolnega življenja. Istočasno je pustil imenovan blagosloviti novo postavljeni križ pri gorici, oziroma vinogradu, katerega blagoslovilje je izvršil častiti g. župnik Jožef Kolarč v pok. Janez Lovrenčak je bil več let občinski predstojnik, nakar je bil imenovan častnim članom. Bil je tudi cerkveni ključar skozi 40 let in nekaj sloviti kovač, med katero dobo je prišel do lepega posestva ter se pečal s kovačijo, s poljedelstvom, živinorejem ter gostilniško obrtno. Ob prilikah slavnosti, katero je obhajal v družbi svojih otrok, č. g. župnika Kolariča ter nekaterih zbranih sosedov, se je z lepim v duhu zbranim nagovorom zahvalil navzočim za čestitke, nakar mu želimo, da bi po milosti božji dočakal jubilant še 90letnico.

Laško. Podružnica Sv. Mihuela nad Laškim je dobita nov zvon. Na binkoštni pondeljek je bila blagoslovitev istega. Tako bo imela ta cerkev popolno zvonjenje; v enem zvoniku je veliki zvon, v drugem pa bodo trije mali.

Skoplje. Dne 17. maja zjutraj se je poskušal ubiti sanitetni narednik Ivan Milinarič na službi v vojaški bolnici, radi nesrečne ljubezni. Pred par leti se je zaljubil v gdč. Nežiko F. V zadnjem času se je začela hladno obnašati proti njemu, kar ga je nagnalo v obup in smrt. Zdravniki imajo malo nade za njegovo življenje. Bil je vzoren mladenec in podčastnik.

Veržej. V nedeljo, dne 31. t. m. ob 8. uri predpoldne se vrši v Veržeju pri A. Seršen zborovanje kmečkega ljudstva. Pridi vsak, da daš izraza, kaj te tlači in tišči pri tvojem gospodarstvu. Ob tej prilikah osnujemo organizacijo, Kmečko zvezo, katero bo nastavila vse sile, da se položai kmečkega ljudstva omili

in izboljša. Združimo se kmetovalci, sicer bo prepozno, vsaka ura nam prinaša razočaranja. V slogi je moč, torej vsi v Kmečko zvezo. Naj noben ne izostane.

Trbenje. Posestnik Anton Krevh, po domače Podlauf, ki je 17. aprila t. l. zašel po nesreči v Dravo, se je po enem mesecu, dne 19. maja našel pri Marenbergu na takozvanih Kajserjevih pečeh, kamor ga je Drava naplavila. Pogreb je bil 20. t. m. na pokopališču v Marenbergu, katerega so se udeležili vsi njegovi dobri sosedje, prijatelji in znanci. Rajni je bil zaveden krščanski značaj, tihе in mirne narave. Redno je ob nedeljah in praznikih obiskaval službo božjo. Prav rad je prebiral »Slovenskega Gospodarja«. Bil je močna opora ubogim, posebno domači župni cerkvi. Z eno besedo: Bil je zelo naklonjen domačemu gospodu župniku, in postrežljiv ubogim. Zato ga bomo tembolj pogrešali. Domačim iskreno sožalje ob tako bridki izgubi, njemu pa naj sveti svetla zarja v večnosti!

Maribor. **Kmetijska podružnica Maribor in okoliš.** Še enkrat opozarjam na občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 31. t. m. v vinarski in sadarski šoli z volitvijo novega odbora in delegatov za skupščino ter predavanjem dipl. agronomu, g. Emeriku Šiftarju o kmetijskem knjigovodstvu. Začetek ob 9. uri do poldne.

Gornja Ponikva pri Žalcu. Zadnjo nedeljo v maju, to je 31. t. m. bo pri nas blagoslovljena dekliška zastava Marijine družbe. Blagoslovili jo bodo gospod monsig. Ivan Rotner iz Škal. Sv. opravilo je ob pol 10. Vljudno vabimo bližnje in daljnje hčere Marijine, da nas obiščete ta dan, za kar Vam že in naprej klicemo Bog živi sestre drage! — Popoldne isti dan se uprizori v župnikovi uti tepa igra »Junaške Blejke«.

Beograd. Leo Tomažič, sin posestnika in gostilničarja v Gornjih Hočah pri Mariboru, in gdč. Micika Milota iz Dunaja, dne 17. maja v Beogradu poročena.

Popravek: Pred kratkim smo priobčili, da so finančarji založili tihotapec Franc Gomzija. Po sporočilih, ki smo jih naknadno dobili, je pa položaj ta, da se je tihotapec, ki se sicer drugače piše, pri zaslisanju izdajal za Franc Gomzi. Pravi Franc Gomzi pa je seveda nedolžen.

—

Kraljevi travnik.

Krivična razdelitev posesti.

Znan je bil pred leti na Madžarskem takozvani »Kraljevi travnik«, ki je bil daleč naokrog najbolj obsežen, res pravi kralj med travniki ter last družine Gioči. Vdova Iztoka Gioči se je poročila po smrti moža z Mihaelom Mudrikom. Ko je zatisnila tudi ona oči za vedno, bi bilo edino pravično: razdeliti posest ter premičnine na tri enake dele. Gospodarstvo bi bilo moralno ostati grbastemu Imbru kot najstarejšemu od otrok in kot pokrovitelju mladoletnih sestrice: Estere Gioči in očmove Erči Mudrik, ki bi bile prejele vsaka svoj izplačan delež. Tako je pač navada med poštenjaki.

Hišo in Kraljevi travnik je dobila Erči. Njen oče je prikrajal pri delitvi krivično obe Gioči siroti in ju oguljujal, ko je bila vendar umrla, ki je bila no-

sestrica celotnega premoženja, mati ravno tako obeh sirot, kakor Erčike.

Imbra je prejel v dedčino Bogati hrib. Njegov delež je bil ravnotako grbast kakor njegov hrbot. Hrib je bil nerodoviten, ki ni povračal v suhotni letini niti semena. Estera je prejela Suho polje; nič drugega nego grabe ter kotanje. Ravan ni bila niti za pašnik in je bila v zemljiski knjigi zaznamovana z označbo: nerodna.

Cela vas je bila razburjena radi omenjene krivične razdelitve; oblastna pravica jo je odobrila.

Ves zadovoljen se je vrnil Mihael Mudrik iz mesta, tem žalostnejši je bil Imbra, ker je komitatski urad odobril in potrdil očmovo razdelitev.

Erči je sicer tudi Imbrova sestrica, a le po materini strani, ona druga, Estera, je bolj zapuščena in k tej ga vlecē srce. Njegova lastna zadeva bi ga še toliko ne vznemirjal; on je grd, grbast in bi ne mogel prav izrabiti premoženja; in celo za slučaj, da bi njega in Estero napodili danes ali jutri iz maternine hiše, bi še on vedno lahko služil kje za hlapca, pa Estera ...? Je še vendar tako majhna, suhljava, še pač cel otrok.

Imbra je dvignil pest: »O, ko bi bil oni tukaj, ki mi je usilil v roko beraško palico!« Srce mu je bilo nepopisno potrto. Ko bi zamogel komu potožiti svoje gorje, ko bi ga razumeli hribi, reke ter skale!

Sprehed v naravo.

V gosto zeleni barvi so se mu smehljali iz daljave Šoltolski travniki, ko je kresal po prašni cesti, ob vznožju Batega hriba.

Solnce je pravkar zahajalo in obispavalo Bogati hrib s svojimi zlatimi žarki.

»Moj Bog, kako bajno krasna je Šoltolska ravan.« Kaj lepšega še najbrž ni posedal raj ... Resnica je, da njejmu pripada od te krasote najgrši del, to golo pobočje, pa vendar le nekaj je njegova last. In če si zadevo ogleda natančneje, zemlja ni niti tako slaba, le boljše bi morala biti obdelana.

Esterina dedčina, to je pač brez vse vrednosti, ne izplača se niti orati.

Imbra je peljala pot mimo Pustega polja, postal je in ga opazoval natančneje.

»Resnično, zapuščen del zemlje! Ne raste nič. Ob robih grab ter kotanj poganja le nekoliko ločja.«

Podal se je po grabi navzdol. Tamkaj spodaj med kamenjem je rastlo nekolihi trave.

Če se te travnate bilke med seboj kejaj razgovarjajo? Zakaj ne! In čudno, ako pohodi ovnova noga travo, se ta drugo jutro zravna, kakor bi se jej ne bilo zgodilo nič žalega. Občudovanja vredno je, da je bilka trave močnejša nego človek ...

Pod njegovimi podkovanimi čevlji je škripal pesek, lepi, barvani kamenčki v ilovnati zemlji. Takihle kamenčkov ne obdajajo z zlatom, a vendar so lepi. Temu so krivi ljudje in ne zemlja. Zemlja te ravnotako ponuja, kakor zlato ter srebro, mi se le ne zmenimo zanje, ker ne poznamo njih koristi.

Imbra se je pripognil in napolnil žep

s temi kamenčki. Bili so med njimi modri, rujavi, rdeči ter zlatkasti. Čisto na dnu globeli je zapazil rob velikega črnega kamna; ko je stopil nanj s peto, se je odlučil od kamna en kos in tudi tega je djal v žep k drugim. Zbirka raznobarnega kamenja bo mali Esteri v igračo.

Potolažen je nadaljeval pot proti domu. Ta goli hrib in pustinja polja sta ga ojunačila. Da, tudi ta zemlja hrani moči. Ni je treba čisto prezirati. In moči je dobro, da dobi Erči Kraljevi travnik. Danes ali jutri bo umrl njen oče in nima nikogor, med tem ko bo ostal on še dalje pri svoji sestrici. Esteri je tudi lepšega obraza in se bo lahko omožila z majhno doto. Pri Bogu, kakov je, je pač dobro!

Srečanje.

Imbra je bil tako zatopljen v svoje misli, da ni opazil starega grofovskoga lovca, ki se mu je bližal semkaj od hriba.

»Dober večer, moj sin!« ga je ta nagovoril. »Od kod si?«

»Iz Šolte.«

»Potem ti je tudi znano, čegavo je to pobočje?«

Imbra se je smehljala. Kar tako ga ne bo pripoznal za lastnika, saj na hribu ni nič posebnega.

Vznevoljen je odgovoril: »Hrib je Imbreka Gioči.«

»Kakor vidim ga uporabljajo za nivo, za kar pač nikakor ni.«

Imbreka je dražilo to omaloževanje. Ne, Bogatega hriba ne pusti osramotiti!

»O, že gre, čisto dobro gre.«

»In kakšna je pot s hriba proti Belederski glazuti?«

»Ne najboljša.«

Lovec je nekaj godrnjal, in ker sta že bila pri vasi, je vprašal, predno se je poslovil:

»Kje stanuje oni Gioči?«

»Tukajle pri svojem očmu. To sem jaz sam,« je priznal Imbra sramežljivo.

»Sklenil bom s tebcj pogodbo.«

Imbra si ni mogel predstavljati, kaj namerava gospod in bil začuden, ko je stopil tujec za njim v hišo.

Stari Mudrik je že bil doma, ker se je bil pripeljal iz mesta. Modril je zvedavo neznanca. Bal se je, če ni pripeljal pastork adovkata.

Erči se je igrala z igračami, katere jej je kupil oče v mestu. Za dve leti starejša Esteri se je upirala s komolci ob mizo in poželjivo zrla v sestrime zaklade, kajti ona ni dobila nič.

Dvignila je svoje lepe oči proti bratu, upajoč, tožeč in polna pričakovovanja.

Grbec je to opazil in senca nevolje je mu zdrknila preko obraza. Niti slišal ni, kaj mu je pravil tujec. Mihail Mudrik je odgovarjal mesto njega.

»Kaj? Bogati hrib nameravate kupiti od mojega pastorka? Mar ste li ob pamet? Čuješ, Imbra, ta le hoče kupiti Bogati hrib. Odgovori mu vendor!«

Nato je tlesnil med krohotom z rokami.

»No, hrib je vendor lep kos zemlje! Kaj pa bi dal gospod zanj?«

Tudi Imbra je odprl začudeno oči in izsuval iz sebe:

»Ne prodam pobočja . . . ne dam ga! Ga itak ne morete uporabiti . . . Vzlužil sem ga, res, zelo mi je prirasel k srcu.«

Spomnil se je na kamenčke, katere je bil prinesel v žepu. Smehljala se je, veselil se je kamenčkov in je pomežikal Esteri.

Priskakljala je radostno k njemu, razgrnila predpasnik, saj bo šlo vanj, kar je prinesel Imbra.

Privlekel je iz žepa posamezne kamenčke in gledal boječe, če bodo do padli sestrici. Tlesnila je od radosti z ročicama, da bi obrnila nase Erčino pozornost in rekla: »Glej, tudi jaz sem nekaj dobila.« Nato je sedla k mizi, od kraja daleč proč od Erči. Tuje, zavistno sta precenljevali vsaka svoje igrače in je bilo videti, da se bo led odtalil in bosta sedli skupaj.

»Vendar, mladec, poslušaj me!« je govoril lovec nevoljno. »Nisem tukaj za zabavo, sem resen kupec . . . sem vendor posestnik Belederske tovarne.«

Nesluteno bogastvo.

»Oni bogati gospod,« je upadel stari Mudrik živahno v besedo, »kojega last sta glazuta in velika pristava?«

»Baš radi glazute sem danes tukaj. Rabim Bogati hrib radi pridelovanja stekla. Doslej sem spravljal material od daleč, ker nisem znal, da ga je poln Bogati hrib. Pustil sem danes preiskati hrib. Zame ima veliko vrednost, ker je blizu tovarne. Odkupim ga za drag denar!«

Mudrika je oblila rdečica, Imbra je obledel.

»Ne morem se ločiti od hriba,« je odgovoril. »Pripadel mi je kot dedčina, in mi naj tudi ostane.«

»Če ti ga pa dobro plačam?«

»Tudi v tem slučaju ga ne prodam . . . Niti za . . . Premisljal je, kako visoko sveto bi imenoval . . . niti za to celo posest ne.«

Tovarnar se je smehljala.

»Torej dobro, vidim, da si pravi kmet. Visiš na grudi, radi tega vzamem hrib v najem. To se pravi, le njegovo notrajnost. Na površini lahko orješ, jo obdeluješ in izplačal ti bom letne namjnne 500 goldinarjev.«

Pri tej nenadni ponudbi je Mudrik pobledel od zavisti, Imbreku pa je silišla od veselja rdečica na obraz. Toliko denarja ni najbrž na celi ljubi zemlji! Pet sto goldinarjev! Niti Kraljevi travnik ni vreden toliko! Kako bogata nevesta bo nekoč . . .

Esteri je bila njegova prva misel.

»Esteri! Smej se vendor! Pridi sem, ti moje!«

Esteri se ni nasmehnila, ampak je zresnila ličece. Vzela je bila en kamenček v usta, ga lizala in ugotovila, da ni sladkor.

»To je vendor kamenje!« je zaihtela. »Polži ga sam!«

Jezno je pognala kamenčke po tleh.

In eden, oni črni, se je zakotalil tovarnarju pod noge.

Pobral ga je, pokljukal nanj s prstom ter ga opazoval skozi očala.

»Hm, hm, to je vendor premog! Od kod ga imate?«

»Na njivi moje sestre sem ga odiuščil

od velikega kosa. Notrajnost njive je prepapolnjena s takim črnim kamnjem.«

»No, moj dragi!« je govoril tovarnar, »veš ti, da ste vi bogati, zelo bogati ljudje?«

Deklica, ki je zapazila tujca še le sedaj, je nehala jokati in je motrila odprih ustec njegove sive lase in dolgo belo brado. V pravljici je že čula o baš takem možu.

Imbra je zaprl oči, da bi se ne prebuil iz sanj, in dolgo jih ni upal odpreti.

Lahko bi bil smelo pogledal po izbi, ker zadeva je bila resna. Saj vendar znajo vsi ljudje iz cele okolice, na kak način je prišlo do odkritja ogromnega Šoltonskega premogovnika.

Obema sirotama je bilo pomagano za celo življenje.

★

Bebast navihanc. Neki gospod je vzel v službo mladega fanta, ki so mu rekli, da je nekoliko bebast in se je hotel nekoč z njim pošaliti. Dal mu je nekaj denarja, rekoč: »Peter, pojdi na trg in kupi mi šest jajc in za tri krajcarje ojoj!« — Peter se je lepo priklopil, vzel košaro in šel na trg. Kupil je jajca, čeznje pa je položil v košaro svenjen živih kopriv. Pride domov in gospodar ga vpraša: »Ali si prinesel vse?« — In fant odgovori, odpirajoč košaro: »Da, gospod, le pogleite!« — Gospod seže v košaro, a hitro potegne roko nazaj in vpije: »Ojoj, ojoj!« — Fant, ki ni bil bebast, pa se glasno smeje in reče: »Da, gospod, to je ojoj, spodaj so jajca!«

Da ne bo greha. Župnik je zalotil gostilničarja, ki je mešal vodo v vino, pa mu je reklo: »Tega vendar ne smete, je greh!« — Gostilničar odgovori: »Povejte mi, gospod župnik, ali je greh, če se ljudje napijejo?« — »Seveda je.« — »Torej vidite,« je reklo zviti gostilničar, »jaz zato mešam vodo v vino, da ne bo greha in zato naj bi imel še jaz greh?«

Neprevidnost. Nedeljski lovec, prisledi z lova, pravi svoji ženi: »Oh, kako sem se v gozdu razburil. Ko sem se pripognil, se mi je puška sprožila.« — Žena: »Saj sem ti že večkrat rekla, da je puška nevarna stvar, zakaj jo pa s seboj vzameš vedno, ko greš na lov?«

Francek je bil ves dan poreden ter neubogljin. Za kazen sta ga oče in mama poslala predčasno spat. Toda on ni mogel zaspati, začo je ob devetih zvezcer vstal ter prišel po stopnicah. Stopal je pred mater in vprašal: »Ali mi niste nekoč pravili, da se moramo s sovražniki spraviti preden gremo k počitku?« — »Da, da,« je mati veselo potrdila. — »Dobro,« pravi nato Francek, »prišel sem dol, da vam in očetu odpustim.«

Mož: »No, ženica, ali si že gotova, da greva.« — Žena: »Daj že vendor enkrat mir! Že pred eno uro sem ti rekla, da bom v eni minutki gotova, pa se vedno izprašuješ?«

Strašna zima. Mlad fant iz mesta je šel na kmete delat. Neko mrzlo jutro mu kmet zaukaže, da naj okomata konja. Ko pride fant v hlev, je bila še tema in je stopil h kravi, namesto h konju ter poskuša natakniti uzdo čez robove. »Brž, brž!« vpije kmet. — »Ne morem spraviti uzde konju na glavo«, toži fant, »ker ima ušesa zmrznjena.«

*

Doživljaj novega francoskega predsednika,

Ko je dne 13. majnika l. l. za predsednika Francije izvoljeni Paul Doumer propadel pri predsedniških volitvah leta 1906 proti Fallieresu, ga je ta poraz zadel precej v živo. Ohranil je na zunaj tudi za naprej mir in ni kažal očito notrajne nevolje, pred vsem pa nikakor ne vpričo poslancev ter senatorjev, ki so glasovali pri volitvah proti njemu.

Nekega dne po volitvah pa se je le prikazala prilika, da si je lahko dal prostega duška notrajnemu srdcu. Doumer je šel, ves zatopljen v razmišljanja, mimo palače, v kateri prebiva — francoski predsednik. Naenkrat je stopil pred njega tujec, se odkril ter povprašal: »Gospod, ali bi mi lahko povедali, pred čegavo palačo sem zdaj?« Propadli kandidat za predsednika je odgovoril: »Pred državno jetnišnico francoske republike. Obsojeni prebijejo v tem poslopju največ 7 let, vendar ni vsakemu dano, da bi bil obsojen.« Tujec se je pozneje razkrinkal kot inozemski časnikar, ki je predal Doumerjevo opazko javnosti.

Pod ministrskim predsednikom Briandom je bil Doumer finančni minister. Pri neki večerji je sedelo z Doumerjem vred še več drugih gostov ter dostojanstvenikov republike. Eden od povabljenih se je pritoževal radi težkoč, kateri imajo današnji državniki. Pripomnil je: »Kako dobro je bilo ministrom, ko je bila Francija cesarstvo. Bili so odgovorni le cesarju . . .« Pri teh besedah je prekinil Doumer govornika z besedami: »Imate prav, gospod, cesarjevi ministri so se potegovali samo za naklonjenost enega moža; mi pa si moramo izvojevati dobro voljo 900 mož (poslancev v parlamentu). Pa vendar jaz nikakor ne zavidam ministrov v cesarski dobi, ker včasih je lažje obvladati 900 mož nego enega cesarja!«

Pred 35 leti se je hotel Paul Doumer sam pozabavati med nižjimi sloji po Montmartru v Parizu. Tedaj je bila njegova dolga brada, ki je danes bela, lepo črna. Doumer je tudi gledal na lepoto ter urejenost svoje brade. Za svoj izlet se mu ni zdela urejena brana dobrodošla in radi tega jo je razkuštral, predno se je podal na pot.

Pred prestopom praga prve sumljive krčme ga je nagovoril umazan paglavec: »Dovolite, da vam osnažim čevlje!« — Doumer je pogledal fantina in mu rekel: »Ne, moji čevlji niso umazani, pač pa je tem bolj marogast tvoj obraz. Podarim ti 20 soldov, če se

takoj umiješ.« — Dečko je odgovoril: »Dobro!« se je zgubil za nekaj trenutkov in se vrnil umitega obraza. Ko je potegnil Doumer iz žepa 20 soldov, se je fant nasmehnil in pripomnil: »Gospod, le obdržite vaš denar. Sicer je bila hvalevredna vaša obljava, ki mi je bila povod, da sem si očistil obraz; moram pa vendar le ugotoviti, da nibrabil le moj obraz vode, ampak bi potrebovala še bolj vaša brada brivčeve roke. Za brivca vam podarim vaših 20 soldov.« — V prvem trenutku je bil visoki gospod nekoliko presenečen. Na to je vzel v roko žepno ogledalce in se ogledal. Zdel se je samemu sebi smejšen. Prekinil je pohajkovanje po proslulem delu Pariza, si popravil brado ter se vrnil domov.

Sv. Peter pri Mariboru. Opozori se vsa dekleta cele župnije, posebno pa družbenice Marjine, da ne pozabijo na svoj stanovski praznik Telovo, ko imajo pozno sv. mašo z darovanjem in skupnim sv. obhajilom.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Prihodnjo nedeljo, dne 31. t. m. se pri nas — ob priliki birmovanja blagoslov novi društveni dom, prvi v Dravski dolini. Gradili smo ga tri leta v trudu in znoju. Z mnogimi materijalnimi žrtvami naših faranov in z znaten prispevki domače hranilnice in posojilnice smo dogradili lepo stavbo s krasno veliko dvorano, z ličnim odrom in stanovanjskimi sobami. Naše delo in naše žrtve bo kronal blagoslov premilega gospoda škofa. — Spored slovesnosti blagoslovitve je slediči: Ob 3. popoldne se dom blagoslov po prevzidnem gosp. nadpastirju, nato je slavnostni govor g. profesorja Šedivij iz Maribora, tamburaške točke in »Miklova Zala«, narodna igra iz dobe turških vpadov. K blagoslovitvi vabimo domačine in sosedje, vabimo pa tudi vsa bratska društva iz Dravske doline in s Pohorja.

Šmiklavž pri Slovenjgradcu. Pri ljudskem štetju so v naši mali občini našeli 496 oseb, 249 moških in 247 žensk, torej je prebivalstvo od leta 1921 naraslo za 37 oseb. Tukajšnja župnija šteje pa zdaj 512 duš. — Dne 15. t. m. smo imeli pri nas letos že tretji požar, pogorel je, po domače Mostnarjev marof. Goreti je začelo ob 10. dopoldne, kakor že pri enem prejšnjem požaru. Vzrok požara ni pojasnjen, misli se, da je moral kak popotnik, katerih toliko potuje skozi naš kraj v Velenje in Šoštanj s kako cigaretto ogenj povzročiti. Ker Mostnar nima lesa, se dobri sosedje naprošajo, da mu po možnosti lesa podarijo. — Dne 15. t. m. je pri nas preminul blagi posestnik Franc Jenišek, p. d. Anzel v Vodrižu. Pokojni Anzel je bil vzoren katoličan, še ob delavnikih je prišel večkrat k sv. maši, v cerkvi naprej molil, bil je zelo dobrega srca, vsakemu je pomagal po možnosti, posebno je popotnike rad sprejemal in jim vsestransko postregel. Bil je v nedeljo, dne 17. t. m. ob zelo veliki udeležbi pokopan. Naj blagi mož v miru počiva, ostalim pa iskreno sožalje.

Sv. Jošt na Kozjaku. Po večletnem presledku se bo pri nas zopet enkrat vršila gledališka predstava. Domači igralci bodo pod okriljem »Prosvetnega društva« v Dobrni uprizorili dne 31. t. m. ob 13. uri igro: »Mala pevka.« Vsi se že tega dogodka veselijo. Zato vse iskreno vabljeni!

Škopljajenje na zeleno. Zoper sadne škodljivce, ki so sedaj začeli pojavljati, ko je drevo odcvetelo, je najuspešnejše škopljajenje z »Garkon«-om, ki drevju v zelenem stanju nič

ne škoduje, ampak le škodljivce uniči. Naročuje se pri »Garkon« družba z o. z. v Celju. 875

Največja razstava poljedelskih strojev in orodja. Letošnja razstava strojev ob priliki XI. ljubljanskega velesejma od 30. maja do 8. junija bo dosedanje že znatno prekosila. Razstavljeni bodo vsakvrstni stroji, od preprostega do najbolj dragega in za vse vrste gospodarstva. Nudena bo velika izbira poljedelskega orodja in strojev za mlekarstvo. Večina strojev, ki bodo obsegali približno 2000 m² razstavnega prostora, bodo v obratu. Razstave se udeležijo domače tvrdke in one iz inozemstva, zlasti iz Čehoslovaške, Avstrije, Nemčije, Ogrske, Francije, Amerike, Švedske in Danske. Poljedelske stroje razstavi 29 tvrdk, poljedelsko orodje 16 tvrdk, male bencinske motorje za pogon strojev 3 tvrdke, stroje za mlekarstvo 4 tvrdke. Vsak imetnik velesejmske legitimacije, ki stane Din 30.—, ima pravico do polovične vožnje na železnici. Naročite legitimacije pri razprodajalcih ali direktno pri velesejmskem uradu v Ljubljani. Dopisnica zadostuje. Zamorete pa kupiti tudi navadno vstopnico za enkratni vstop po Din 10.—. Kmetovalce opozarjam, da bodo razstavljeni na velesejmu najrazličnejši predmeti. Najomejimo samo že zvonove, gasilsko orodje, jermenarske izdelke, verige, različne vozove, bicikle, obleke, čevlje, sirarske izdelke itd. Legitimacije prodajajo denarni zavodi, večje železniške postaje in velesejmski urad, ki Vam jih na zahtevo pošlje.

Debeli ljudje dosezajo z vestno uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice izdatno iztrebljenje črevesa brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolujejo na ledvicah, protinu, revmatizmu, kamnih in sladkorni bolezni, zelo zadovoljni z učinkom naše »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecijskih trgovinah.

MALA OZNANILA

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor.

Upravništvo.

Kovačnica in stanovanje se da v najem za več let. Informacije daje Josip Langeršek, kot varuh nedl. Schucher v Marenbergu. 817

Albert Vicel, trgovina z hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto, vrito in aluminijevo posodo, porcelanasto, kamenitasto in stekleno robo, samo: Maribor, Gospodska ulica 5, poprej Glavni trg 5. 746

Lepo posestvo 16 oralov se proda. Bukovci 30, Ptuj. 895

Sprejme se od dobrih poštenih starijev takoj pošten učenec za pekarsko obrt. Pekarna na Ptujski gori. 893

Dekla, pridna k svinjereji in za molžnjo krav. se sprejme na celoletno službo: Kupnik, Kostričnica—Podplat. 899

Učenec se sprejme v trgovino Joža Hrastelj, Gornja Radgona. 897

Posestvo z enim oralom zemlje se proda. Jozip Furlan, Trčova 31, Sv. Peter pri Marijboru. 898

Preša za sadje prešati je na prodaj v Meljski cesti 74. 896

XI. Velesljem v Ljubljani
30. maja do 8. junija.

Največja tovrstna prireditev v državi.
40.000 m² površine, 10 razstavnih zgradb, preko 750 razstavljalcev iz tu- in inozemstva.
Tovarniske cene vseh vrst blaga.
Špecijalni oddelki: Vsakovrstni stroji za obrtnike, poljedelski stroji, pohištvo, avtomobili, tekstil, usnje, papir.
Stanovanje preskrbljeno. Obsežno zabavališče.
50% popusta na železnicah.
Legitimacije po Din 30.— prodajajo denarni zavodi, železniške postaje, trgovske in obrtniške organizacije, velesejmski urad.
Posebiti velesejem!

Apmo belo lepo iz Zagoraja, zmiraj frišno se kupi najcenejše v staroznani trgovini H. Andraschitz, Maribor, Koroška cesta—Vodnikov trg. 870

→ Če rabite štrange, uzde, vrvl ali mreže →
kupite jih pri meni! Trgovci, zahtevate moje nove cenike in prepricali se boste, da tudi za mal denar danes lahko že res dobro kakovost dobite!

ANTON ŠINKOVEC, Celje, Gosposka 3

K O S E
priznano najboljše vrste »Vulkan« ter srpe nudí poleg velike izbire brusnih kamenov, klepačev, vodirjev in ostale železnine po znižanih cenah
Anton Brenčič, trgovina z železnino, Ptuj.
Na drobno! 674 Na debelo!

Predam majhno lepo posestivo G. Marko Grajfaner, Selce, Sv. Rupert v Slov. gor.
Sadje! Nakupovalce za sadje v vseh večjih krajih, kakor tudi zastopnike potrebujem, ker izvažam velike množine sadja v inozemstvo. Interesenti se lahko točno pismeno od krajev, kjer je letos sadna sezona in obilo sadja prvorstnega pričakovati, javljajo. Ivan Göttlich, veletrgovina sadja, Maribor, Koroška cesta 126—128 a. 851

Velika prodaja (licitacija) pohištva: več omar, lepa spalnica, več postelj, madrace za šest postelj, pernice, mize stoli, perilo, obleke in drugo. Maribor, Orožnova ulica 1 in Strossmajerjeva ulica 5. 873

Kompanjonico, deželno, iščem, potreben 5000 do 20.000 Din. Pogojno. Odlična zaključba. Pisati: Dreadnouth, p. rest., Zagreb II. 879

Lepe tiskovine za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskanice v latinici in cirilici

izvršuje hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Jurija

v Mariboru

Koroška c. 5

Cekov.račun
Štev. 10.602
Telefon interurb.št. 2113

Pozor, kmetje in posestniki! Trboveljski portland-cement, nosilci, železo za beton, betonske cevi, okovi in celi material za zgradbe in opoko kupite najugodnejše v veletrgovini z železnino in gradbenim materialom: H. Andraschitz, Maribor, Vodnikov trg—Koroška cesta. 871

Kolarski pomočnik se takoj sprejme pri Adolf Trunkl, kolar, Mestinje-Podplat. 877

**Doma in na cesti,
v vrtu in pri izletu
dobri in poceni platneni čeviji**

„VIKTORIA“
s šivanimi gumi podplati

DETALJNE CENE PO PARU:
Številke 24-27, 28-34, 35-41, 42-46

Dinar 30·-35·-50·-60·-

Dobijo se v vseh trgovinah čevljev.
Na veliko pri Palma Zagreb, poštni predel 226.

Na vsakem podplatu
zaščitni znak
WIMPASSING

Ugodna
fazona,
elastična
hojal

Sive, bele in
črne za
šniranje in
na špango.

Domači
izdelek.

Harmoniko štirivrstno, novo, fino, prodam.
Seme, Ptuj, brivnica pri turnu. 872

Pesestivo: dve njivi, nekaj gozda, lepa zidana hiša z gospodarskim poslopjem v trgu Muta, 4 sobe, kuhinji, vodovod, električna luč, se proda. Primerno za rokodelce ali penzionista. Cena 80.000 Din. Vprašati je pri Ignaciju Jevšenak, Spodnji trg Muta hišna štev. 56. 863

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z n. z.

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Ulica 10. oktobra

Oglejte

si tudi Vi veliko,
novo, vzorčno ko-
lekcijo sukna in o-
sebno se boste
prepričali, da je
letos v Trgovskem
domu Stermecki
res ogromna izbi-
ramodernih in naj-
novejših vzorcev
in cene naravnost
čudovito nizke. Na
željo se obleke izgotovijo tudi po meri v lastni tovarni

Trgovski dom Stermecki

Colje št. 24

Zahitevajte vzorce zastonj!

ZA BIRMANCE

Velika izbira klobukov, čevljev ter vseh oblačilnih potrebščin, po solidno nizkih cenah pri 452

Jakob Lah, Maribor,
Glavni trg 2
Oglejte si izložbe in zalogo!

Lepo posestvo poceni na prodaj, 5 minut od farne cerkve, radi družinskih razmer, meri 31 ha 59 a 76 m², 24 ha lep mlad gozd, deloma za sekat, drugo njive, travniki in pašnik. Cena 180.000 Din, 80.000 Din lahko ostane na posestvu. Naslov v upravi lista. 824

Naznanilo.
Usnjarno Jos. Bleha v Aleksandrovi cesti 24 sem odkuppil in jo opuščam, vse tam oddane kože v strojenje s dobijo za naprej pri

JOSIPU PIRICH
trgovina usnja in nakup surovih kož
Maribor, Aleksandrova cesta 21

Potrudil se bom vstreči, vsako predelavo in strojenje kož, kakor tudi nakup po najvestnejših dnevnih cenah. Usnje, jermenii vsake vrste v zalogi. S solidno in ceno postrežbo si upam pridobiti naklonjenost slavnega občinstva. — Se priporočam! 571

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

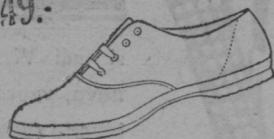
V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Peoblaščeni prodajalec srečk državne razredne loterije.

Udobna, zračna in dovršeno elastična letna obutev**flata**

49.-

Vrsta 4235-37

Za vaše ljubljenčke so potrebni ob nastopu poletnih dni lahki in higijenski čevljji. Evo jih iz belega lanenega platna z gumijevim podplatom po neverjetno nizki ceni.

59.-

Vrsta 1195-03

Tudi moda je zastopana pri teh čevljih. Klahni poletni obleki morete izbrati čevlje bele, sive ali drap-barve, okrašene s paspuli raznih barv.

69.-

Vrsta 2145-09

Evo jih tudi s športno peto v vseh barvah. Fino češko platno trpen podplat, eleganten okusen čevelj za vsako priliko, za urad, šport, Izlete, tenis in morsko obalo.

99.-

Vrsta 4737-76

Specijalni tenis čevlji z debelim podplatom iz predelane gume. Nosijo se z obliko, na morski obali so pa vsakdanja potreba. Moški in ženski po isti ceni.

OGLEDALA

vseh vrst, velikosti in oblik,
brušena in nebrušena stekla
vseh vrst

priporoča

„KRISTAL“ d. d.

tovarne ogledal in brušenega stekla, edino čisto domače podjetje.

Pepravljajo se tudi stara močno postala ogledala. 869

Centrala: Maribor, Koreška cesta 32. — Podružnica: Ljubljana VII., Medvedova cesta 38.
— Podružnica: Split, Zrinjska ulica 6.

Konrad Kager

Celje, Gosposka ulica 10

Podjetje za napravo vseh kovinskih del, cerkevnega orodja in posode. — Pozlačenje, posrebrenje, poniklanje itd. — Vsa popravila solidno in strokvenjaško, po zmernih cenah. — Zaloga optičnih predmetov. Zeiss in Rodenstock očala. 496

Ustanovljeno 1828. Ček. rač. 14.441.

Korajža velja!

Poskustite vašo srečo pri

**Bančni poslovalnici Bečjak,
Maribor, Gosposka ulica 25**

Poštni ček. rač. št. 14.683. Telefon 20-97.

Kupite si srečke državne razredne loterije!!!

Žrebanje I. razreda XXII. kola dne 20. junija 1931. — Četrtnika 25 Din, polovica 50 Din. celia 100 Din, dvojna cela 200 Din.

Ako imate veliko srečo, dobite 4,200.000 Din, pri manjši sreči:

Din 1,200.000.—
” 500.000.—
” 400.000.—
” 300.000.—
” 200.000.—
” 100.000.—
itd.

Ker se vsaka druga srečka z dobitkom vleče, se Vaši izgledi najboljši. — Kupite takoj, da ne zamudite ugodne prilike!

Kontrolirajo se tudi vse tu-in inozem. srečke.

834

D E N A R

si prihranite, ako kupite **sukno** za moške oblike, **volneno** za ženske obleke, **platno** za vaskovrnostno perilo, **svilene** rute, srajce, ovratnice, kravate, dežnike, nogavice itd.

„PRI SOLNCU“
Celje, Glavni trg 9

Za obilen obisk se priporoča 318

ALOJZ DROFENIK**Nov vozni red**

s 15. majem!

Poletni vozni red stopi v veljavo s 15. majem. Izprememb je precej. Kdor želi točen vozni red železniških prog in seznam avtobusnih prog, naj naroči vozni red Tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Cena 2 Din; po pošti 2.50 Din. Po pošti se pošilja samo, ako pošljete v pismu znamke za 2.50 Din. V večjih krajih zahtevajte v trafikah in prodajalnah, da imajo ta vozni red na razpolago, da ga morete dobiti za 2 Din.

Oglasi v „Slov. Gospodarju“ imajo najboljši uspeh!

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri **Ljudski posojilnici v Celju**

registrovani zadruži z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 100,000.000.—
Posojila na vknjižbo, poštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odtegne vlagateljem.